

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Biblioteca Co-
Regională
Hirshman-1

**DIN
SUMAR:**

**O performanță
acrobatică:**

revenirea pe Pământ

**Primii oameni
au fost negri?**

Hormonii și cancerul

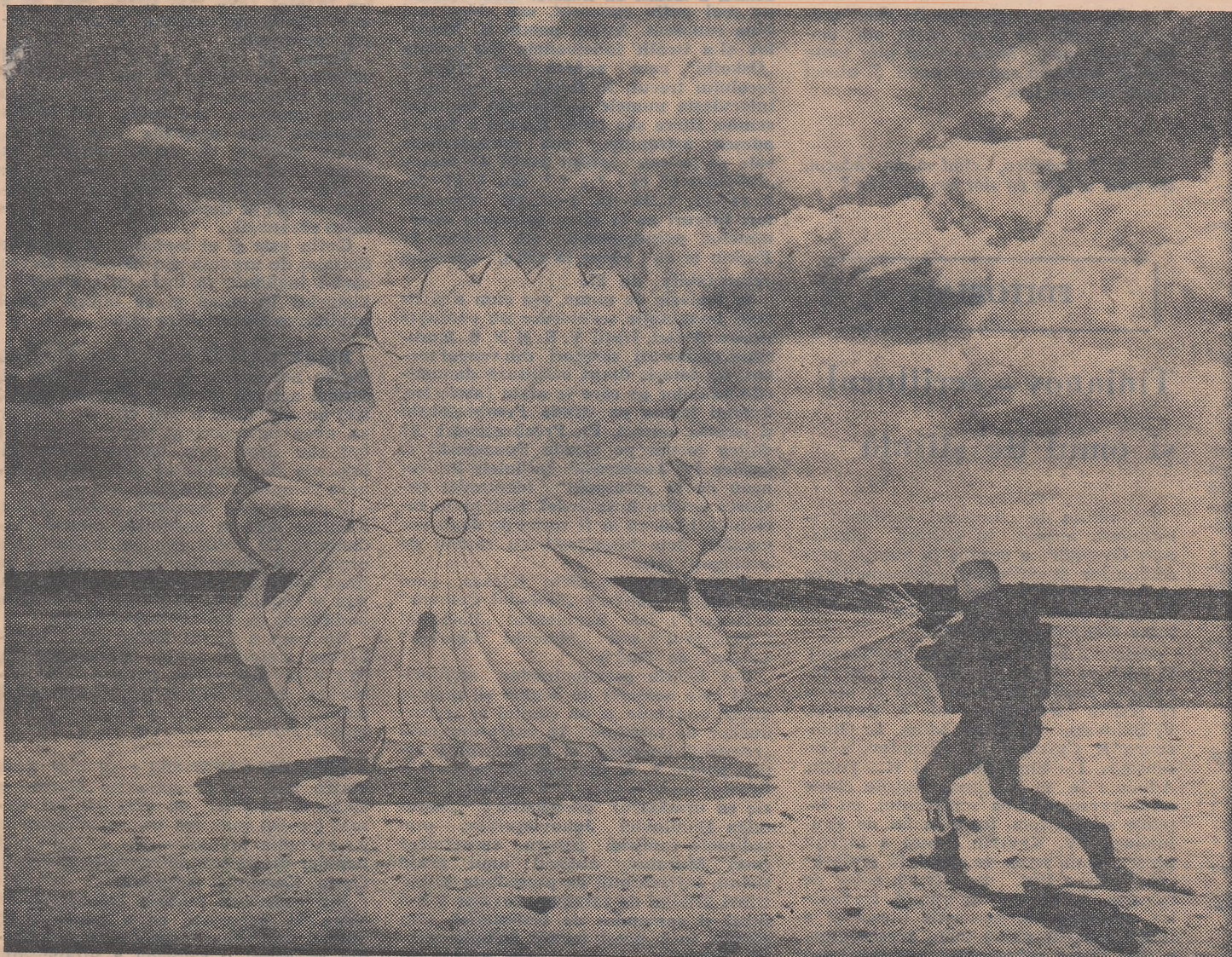
O dată cu primele zăpezi, pîrțiile Caucazului își așteaptă iar amatorii de sporturi de iarnă

Foto: E. Trigubovici

**GENIILE, NEBUNII
ȘI CEILALȚI**

**ÎMPOTRIVA
ACCIDENTELOR**

**FIECARE SE APĂRĂ
CUM POATE**

PAGINA DE UMR

**Conversație
extraterestră**

**Cum
am ajuns
huligan**

**Un copil
sensibil**

ANUL XXIII

46

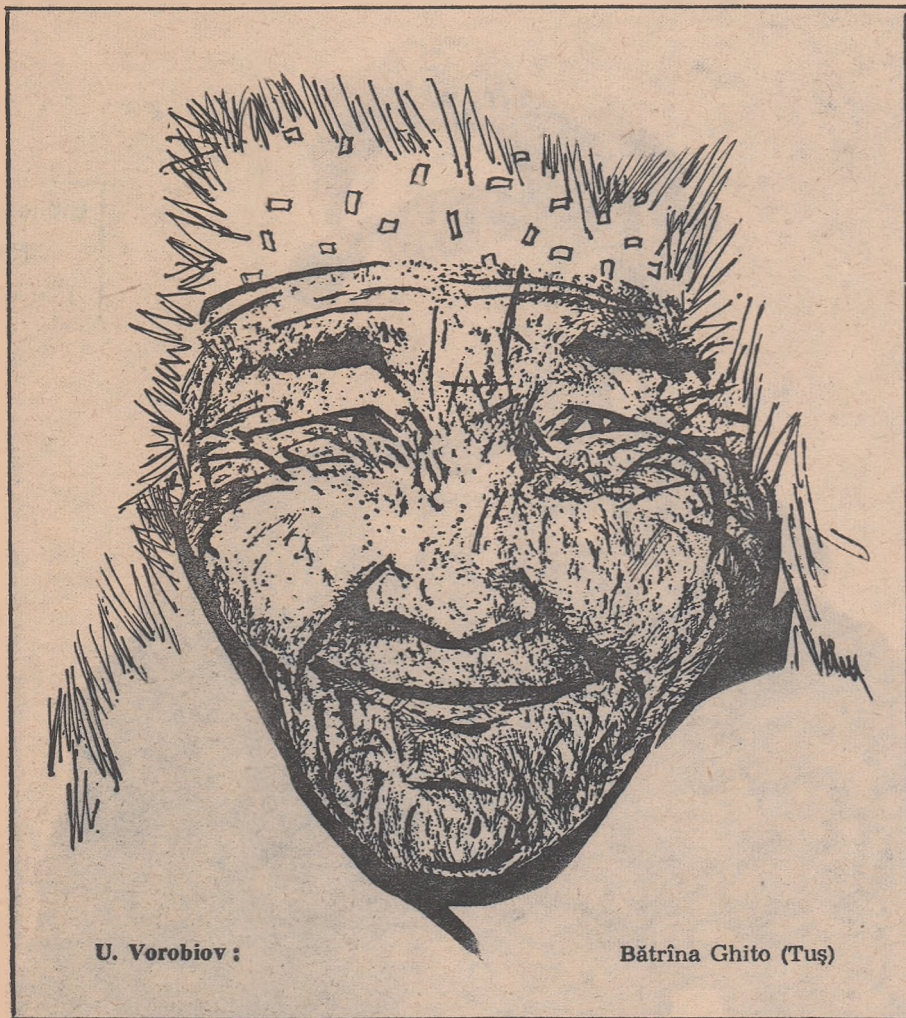
(1183)

17 noiemb. 1967

12 pagini, 1 leu

Aterizarea la punct fix cere măiestrie și antrenament

Foto: N. Akimov

U. Vorobiov :

Bătrâna Ghito (Tuș)

PROZĂ

Între doi și cinci ani

Kornei Ciukovski a împlinit, anul acesta, 85 de ani și este considerat decanul scriitorilor sovietici. Poet, prozator, memorialist, critic literar, Ciukovski s-a aplecat, adesea, cu infinită dragoste, asupra vârstei de la polul opus — frageda copilărie. Nu de mult a apărut ediția a 19-a a lucrării sale „Între doi și cinci ani”, care a fost publicată și în Statele Unite, Anglia, Japonia și numeroase alte țări. Veritabil studiu științific al limbajului și psihologiei infantile, cartea este, în același timp, un mic giuvaer literar, în care strălucesc, cu mii de focuri, tandrețea, înțelegerea, îngăduința și umorul.

Iată câteva dintre replicile pe care Ciukovski le-a înregistrat la interlocutorii săi între doi și cinci ani, în legătură cu delicata problemă: „Cum am venit eu pe lume?”

— De unde vin eu, tătucule?
— Te-am cumpărat de la piață.
— Bine, dar înainte de a fi vindut la piață, cine m-a fabricat?

★

— Mămico, fă-mi un frățior!
— Lasă-mă în pace, n-am timp.
— Ba ai! Duminica nu lucrezi.

★

— Mămicile îi fac pe copii. Dar pe oamenii mari cine îi face?

★

— La ce oră m-am născut eu?
— La două noaptea.
— Vai, mămico, vasăzică te-am trezit din somn!

★

Părinții au făgăduit Taniei să-i cumpere un frățior, dar i-au cerut răgaz ca să poată strânge bani. Tania a început să adune și ea, bănuț cu bănuț, într-o pușculiță. Mereu întreba cât costă un frățior ieftin, ieftin de tot.

Într-o seară, părinții ei s-au dus la cinema și, la întoarcere, au făcut imprudența să-i spună unde fuseseră. Tania a izbucnit în plîns:

— Sigur! În loc să-mi cumpărați un frățior, risipiți banii...

★

Băiețelul se miră:
— Dacă și pe mine m-a făcut mămica, la ce mai e bun tătucu?

★

Ciukovski spune unei fetițe:
— Toți ne tragem din maimuțe. Și eu, și mămica ta, și...
— Tu, poate! Îl întrerupe fetița. Dar mămica mea, nu!

★

— Uite ce de iepurași au ieșit din iepurele ăsta mare! Vino repede, tătucule, până nu intră iar la loc.

— Știi cum am ajuns eu la tine, mămico? Înainte de a mă naște, am umblat mult, mult. M-am uitat prin toate inimile. A ta era cea mai bună. Și atunci te-am ales pe tine.

★

— Ia zi, mămico, când m-am născut, de unde ai știut că sînt eu, lurocika?

EDITORIALE

Tînianov — scriitorul și omul de știință

Un volum de „Amintiri, meditații și întîlniri”, apărut în editura „Molodaia Gvardia”, a readus în atenția cercetătorilor și cititorilor personalitatea multilaterală a lui Iuri Tînianov: scriitor, istoric literar și estetician de valoare unanim recunoscută.

Volumul este, oarecum, neobișnuit. El include câteva din lucrările lui Tînianov, pagini memorialistice și studii ce poartă semnătura lui V. Kaverin, V. Șklovski, B. Eichenbaum, L. Ghinșburg, K. Ciukovski, E. Kozîntsev, S. Eisenstein, I. Ehrenburg și K. Fedin. Adunate la un loc, contribuțiile citate refac personalitatea scriitorului, cu fațetele ei multiple, toate la fel de strălucitoare. V. Kaverin, care a îngrijit acest volum, scrie, de altfel, în prefață: „Tînianov a fost, deopotrivă, autor de romane istorice, om de știință, traducător, eseist, scenarist, critic literar și a înmănușat strîns toate aceste preocupări într-o personalitate armonioasă și originală”.

Dotat cu un acut sentiment al istoriei, cu o înțelegere științifică a fenomenului literar, de o profundă originalitate

și avînd talentul unui scriitor inteligent, Tînianov și-a dozat opera cu aceste calități, ținînd seama, în permanență, de dimensiunile prezentului. Boris Eichenbaum, unul din colaboratorii lui apropiați, remarcă, de altfel, în studiul său că profilul intelectual și artistic al lui Tînianov nu se explică doar „prin trăsăturile individuale ale omului, ci, în egală măsură, prin particularitățile unei epoci ce ridică, în termeni noi, toate problemele existenței și conștiinței umane, aspirînd la unitatea unor metode de gîndire și de procedee verbale diferite, pentru a înțelege și explica un fenomen sau altul”.

Iar Kornei Ciukovski ne luminează personalitatea lui Tînianov dintr-un unghi cu totul inedit, atunci cînd scrie: „Cînd era tînar, înclinația de a privi literatura trecutului cu ochiul unui pictor se manifesta cu deosebire în scenele mimate din viața scriitorilor, pe care el le juca cu un succes neașteptat: pentru că el era, neștiut de nimeni, un actor remarcabil, un artist al gestului și al mimicii, fiind în stare să se transforme, fără greutate, în Voeikov, de pildă, în Krîlov sau Jukovski, pentru a reproduce episoade întregi din biografia lor... Era, înainte de toate, un portretist, un pictor de caractere omenești, care simțea cu o rară acuitate esența profundă a unui om după cele mai neînsemnate gesturi sau cuvinte, din mersul, din ținuta, din forma nasului sau a ochilor...”

MICA ISTORIE LITERARĂ

Pseudonime, alonime și astronime...

Scriitorii din toate timpurile și de pe toate continentele au preferat adesea să-și iscălească operele cu un nume ales sau imaginat de ei. Dar în cele ce urmează va fi vorba de scriitori care, alături de numele lor au folosit, nu o dată, pseudonime, alonime, astronime etc., din motive și în împrejurări diferite.

Mai întîi, însă, e nevoie de o explicație. Dacă fiecare știe ce înseamnă un pseudonim, puțini au auzit, însă, de alonime sau de astronime și noțiunile se cer lămurite.

Termenul alonim ascunde numele unui scriitor cunoscut, care, în anumite ocazii, a iscălit cu numele altui scriitor nu mai puțin cunoscut, sau chiar mai bine cunoscut. Astfel, poetul K. Mihailov și-a iscălit foiletoanele din revista „Oskolki”, care apărea spre sfîrșitul secolului trecut, N. Gogol. Astronimul înlocuiește numele scriitorului cu niște semne, litere sau cifre. Pușkin a folosit adesea astronime; sub manuscrisele sale se puteau întîlni astfel de semne „cabalistice” ca: * i * * sau L...14—16, 1...14—17, 1...16—14, 1—7...14. Cercetători literari au și făcut socoteala astronimelor, pseudonimelor etc. folosite de Pușkin și au ajuns la cifra, oarecum respectabilă, de 37.

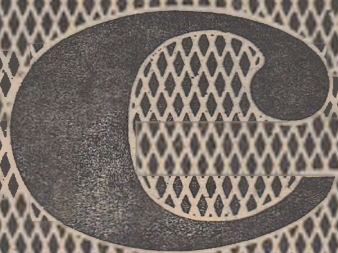
În materie de nume, așa cum e și firesc, imaginația scriitorilor nu cunoaște limite. Astfel, frații V. S. și N. S. Kurocikin, cunoscuți scriitori din veacul trecut, au folosit drept iscălitură denumirile străzilor pe care se aflau casele lor. Primul locuia pe strada Preobrajenski și iscălea, uneori, Pr. Preobrajenski. Al doilea locuia pe strada Znamenski și iscălea Pr. Znamenski. Inițialele Pr. veneau de la „prospekt” (denumire rusescă pentru bulevarde). Unii și-au închipuit, însă, că ar fi vorba de două venerabile fețe bisericești, cu rangul de protopop (pr.).

M. E. Saltikov-Șcedrin folosea, uneori, drept iscălitură „Molodoi Celovek” („Tînarul”), iar Korolenko „Passajir” („Pasagerul”) sau „Malenki Celovek” („Omul de rînd”).

Dar istoria pseudonimelor scriitoricești este deosebit de bogată și, printre altele, cuprinde și un capitol al „recordurilor de lungime”. În literatura rusă „recordul lungimii” îl deține, pînă astăzi, poetul V. A. Jukovski. În publicația liceului unde învăța, el a semnat o poezie cu următorul pseudonim: „Mareman Danilovici Jukoviatnikov, președintele comisiei pentru construirea casei Muratov, autorul unui grajd strîmt, inflăcăratul ex-președinte al bătrînei grădini de zarzavat, cavaler a trei ficiși și comandor de Galimatie”. Din păcate, însă, acest record trebuie socotit „neoficial”, întrucît el a apărut într-o revistă-manuseris și nu într-una ieșită din tipăriștele vremii.

După cum se vede, istoria pseudonimelor e plină de surprize...

cartea

PORTRETE

Scriitorii

despre ei înșiși

Patru scriitori umoriști — Arkadi Askanov, Grigori Gorin, Felix Kamov și Edvard Uspenski — au scos, laolaltă, în editura „Iskusstvo”, un volum de schițe și auvele satirice. Cu acest prilej, fiecare dintre ei a fost prezentat publicului de ceilalți trei. Iată ce au avut de spus unii despre ceilalți.

ARKADI ASKANOV a studiat medicina și, după absolvirea facultății, a lucrat vreme de cîțiva ani într-o circumscripție sanitară a Moscovei. Pe urmă, a abandonat halatul alb de dragul literaturii. Ne e greu să precizăm dacă literatura s-a ales cu ceva din asta; în orice caz, medicina n-a pierdut nimic.

Askanov are o mare pasiune pentru sport și mai ales pentru haltere. Se pare că pentru el bara de 130 kg e o jucărie. Nu știm dacă asta înseamnă că a ridicat-o: poate că se joacă în jurul ei, pe podea.

În clipa de față, Askanov conduce rubrica de satiră și umor a revistei „Iunosti”. E o publicație foarte populară, poate pentru că paginile de satiră și umor sînt la urmă, unde nici un cititor nu are răbdare să ajungă.

GRIGORI GORIN a început să scrie de la o vîrstă foarte fragedă. Cititul l-a învățat ceva mai tîrziu, ceea ce a avut consecințe oarecum negative asupra operei sale.

Vreme de cîțiva ani a scris lucrări serioase. Constatînd că toți cei care le citeau izbucneau în ris, a optat pentru genul umoristic. Subiectele sînt adesea inspirate din propriile sale pățanii. Gorin susține că dacă, mergînd pe stradă, i-ar cădea în cap o cărămidă, ar scoate o schiță pe această temă. Lungimea schiței ar depinde, firește, de greutatea cărămidii.

Gorin este și el medic și lucrează la Spitalul de urgență din Moscova. Lucru care-i îngăduie să intre în redacții cu bisturiul în mînă și să obțină astfel publicarea materialelor sale.

FELIX KAMOV este cel mai în vîrstă dintre noi patru. Cînd am început să scriem această carte, el avea treizeci și trei de ani. Cînd o veți citi dv, Kamov va avea patruzeci și șapte, optzeci și opt sau două sute nouăsprezece ani. Depinde de momentul cînd veți cumpăra volumul și de durata lecturii.

După ce și-a terminat școala medie, a intrat într-un ansamblu teatral studentesc. Cu totul din întîmplare, s-a nimerit ca ansamblul să funcționeze pe lângă Institutul de aviație din Moscova. Așa se explică de ce a fost nevoit să-și ia diploma în această specialitate.

Un timp a lucrat într-o uzină, colaborînd simultan și la cîteva reviste. Într-o zi, distrat, i-a propus, spre publicare, șefului său de la uzină o schiță umoristică. De atunci se ocupă exclusiv cu literatura.

EDVARD USPENSKI e cel mai tînar dintre noi, cu excepția lui Gorin; e singurul inginer, cu excepția lui Kamov; e cel mai des transmis la radio, cu excepția lui Askanov, e cel mai popular dintre toți patru, cu excepția lui Gorin, Kamov și Askanov.

Din cauză că numele lui începe cu litera U, figurează ca ultimul dintre autorii volumului, ceea ce l-a determinat să ceară o reformă a alfabetului.

Neavînd copii, are timp ca să scrie pentru copii. Acestora le plac schițele lui: din păcate, însă, redacțiile revistelor sînt alcătuite din adulți.

CĂLĂTORIND PRIN U.R.S.S.

Oktiabrski, în R.S.S.A. Bașkiră

Călătoream spre orașul Oktiabrski. La întrebările mele, șoferul răspundea cu zgircenie, zimbând șiret, chipurile: — Ai să vezi totul singur. De altminteri, viteza de 120 de kilometri pe oră îl silea, mai degrabă, să privească panglica șoselei decât să stea de vorbă.

Intr-un târziu, ne-am apropiat de râul Ik, hotarul dintre R.S.S.A. Tătara și R.S.S.A. Bașkiră. O cotitură și, de după un deal, ni s-a înfățișat priveliștea Oktiabrskului. Clădirile cu mai multe etaje, de o albeață sclăpitoare în soarele dimineții, păreau niște insule în marea cind verde, cind roșcată sau aurie, a livezilor și parcurilor învăluite în suflarea toamnei. Iar de jur-impjurul orașului se înalțau, ca niște sentinele, turele sondelor de țifei.

Prea multe nu știam despre oraș, în afară de cele atestate de actele sale de stare civilă: născut în 1946; 80 000 de locuitori de 37 naționalități; profesia dominantă — petroliști.

Șoferul s-a apropiat de o turlă, marcată cu cifra 100, și a început să depene, ca un ghid cu experiență, povestea orașului:

— Am auzit că Moscova se trage din Kremlin, iar Kievul, după cite se spune, s-a născut pe dealul Vladimirski. Oktiabrski își datorează existența acestei sonde, care a dezvoltat existența oceanului subpământean de petrol. În 30 de ani, această „mamă-eroină” a dat peste 100 milioane tone de petrol.

Așa a început cunoștința noastră cu Oktiabrski. Geologii au descoperit acolo petrol încă la sfârșitul deceniului al patrulea. În 1945, cind arhitecții au început să lucreze la planul noului Oktiabrski, proiectele lor păreau irealizabile. Războiul distrusese orașe și sate, fiecare cărămidă valora cît greutatea ei în aur, mîna de lucru era neîndestulătoare. Dar construcția orașului a început în ciuda tuturor greutăților. Acum, Oktiabrski ne-a apărut în toată frumusețea lui, cu splendide palate de cultură și teatre, institute de învățămînt superior și școli, hoteluri moderne și restaurante. Orice alt oraș l-ar putea invidia.

Oktiabrski își trimite petrolul în toate colțurile Uniunii Sovietice și peste hotarele ei. Dar, alături de această ramură principală a industriei sale, în oraș se dezvoltă, an de an și producția de mașini și utilaje, precum și diferite ramuri ale industriei ușoare. Produsele fabricate în orașul Oktiabrski sînt exportate în 33 de țări.

Am spus ceva mai înainte că Oktiabrski este, literalmente, înecat în verdeață; e un lucru care pentru un oraș sudic n-ar trebui să pară ieșit din comun. Dar în condițiile climei aspre din stepa aridă, pe un sol cu foarte puțină umiditate, este o realizare remarcabilă. În privința cantității de verdeață și flori pe cap de locuitor, Oktiabrski a întrecut chiar unele orașe de pe tărîmul Mării Negre, iar în materie de amenajare ocupă primul loc în R.S.F.S. Rusă.

Fiecare cartier are un parc, terenuri de joc și de sport, încăperi speciale în care elevii rămași în urmă la învățătură își pot pregăti lecțiile. Copiii își au cluburile lor, iar adulții îi ajută să organizeze excursii și întâlniri cu oameni interesați.

În ajunul plecării din Oktiabrski, am văzut pe stradă un lung cortegiul de mașini împodobite cu ghirlande de flori.

Un cuplu în costume naționale, intens colorate, însoțit de un alai numeros, se îndrepta spre Palatul căsătorilor. M-am alăturat și eu. În palat, o fanfară a atacat un marș nupțial. Apoi, a urmat momentul solemn, cind mirele și mireasa și-au depus semnăturile pe actul de căsătorie. După care a sosit rîndul martorilor, s-au rostit felicitări, urări de fericire și noroc din partea organizațiilor în care lucrau tinerii căsătoriți. S-au oferit daruri. N-au lipsit nici tradiționalele cupe de șampanie, nici spectacolul cu cintece, dansuri și glume dat de artiști amatori. Apoi, nunta a continuat acasă, într-un cerc intim, cu rude și prieteni apropiați.

În timp ce asistam la solemnitatea cununiei, mi-am amintit de inginerul Dmitri Kostin, însoțitorul meu din prima zi cind am sosit la Oktiabrski, de căsătoria lui apropiată. Pe Kostin l-am găsit lîngă o sondă, cu cască și scurtă, cum poartă petroliștii. Era foarte ocupat și apoi nici zgomotul mașinilor nu ne îngăduia să stăm de vorbă acolo. L-am strigat numai: „Cum merge treaba?” Drept răspuns, inginerul a ridicat degetul mare, ceea ce vroia să însemne: „Excelent”! Apoi, apropiindu-se de mine, a prins să zîmbească și a adăugat: „Am primit o telegramă... Nadia vine în curînd...”

Așadar, în scurt timp se va întemeia o nouă familie în acest oraș, care poartă numele Marelui Octombrie și care privește, sigur de el, spre viitor.

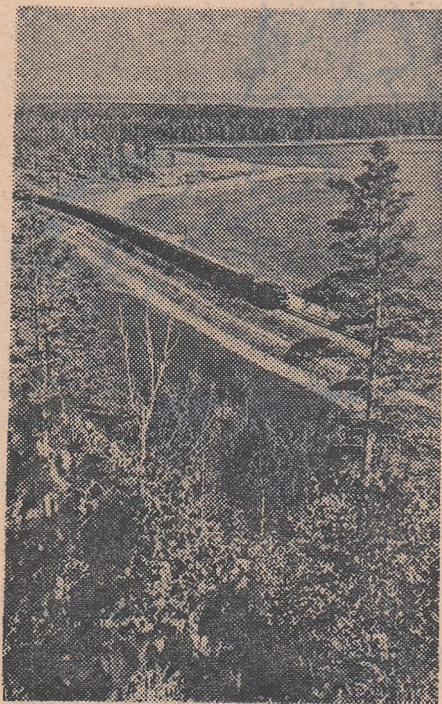
E. Petrunicev

COMUNICAȚII

Trenurile se opresc singure

Dezvoltarea sistemului feroviar sovietic a intrat într-o fază nouă, de departe cea mai intensă din istoria lui, în 1956 — cind a început a fi pus în aplicare un vast plan de extindere, eșalonat pe o perioadă de 15 ani și aflat acum în plină desfășurare.

În cadrul acestui plan, din 1956 și pînă astăzi au fost electrificați 21 000 de kilometri de cale ferată. Această cifră este egală cu suma lucrărilor de electrificare feroviară realizate în ace-

Hotarul dintre Europa și Asia este trecut acum de trenuri electrice

lași interval de timp în tot restul lumii. Încît, Uniunea Sovietică are astăzi cea mai lungă și mai puternică rețea electrificată de căi ferate, cu un trafic de călători și mărfuri superior tuturor liniilor electrificate din restul lumii, socotite la un loc.

Tot din 1956 pînă astăzi, pe 55 000 de kilometri de linii de cale ferată tradiționale, tracțiunea cu aburi a fost înlocuită cu tracțiunea Diesel-electrică și Diesel-hidraulică.

Producția de locomotive a U.R.S.S. este echivalentă acum cu aceea a S.U.A., Marii Britanii și Japoniei. Tipurile fundamentale de locomotive sînt cuprinse între 4 000 și 5 700 cai putere, cu viteze maxime de 100 kilometri pe oră, pentru trenurile de marfă și între 3 000 și 5 580 cai putere, cu viteze orare maxime de 160 de kilometri, pentru trenurile de pasageri.

Acest impresionant program s-a întemeiat pe riguroase opțiuni tehnice și

economice. În ceea ce privește sistemul de alimentare, specialiștii sovietici au adoptat două soluții: 30 000 de volți în curent continuu și 25 000 de volți în curent alternativ monofazic. Prima modalitate este dezvoltată într-un ritm mai rapid, întrucît s-a dovedit a fi mai economică și mai eficientă pe un număr mai mare de linii ferate.

Aceste opțiuni de bază sînt însoțite — și făcute mai eficiente — de un mare număr de alte soluții tehnice, extinse asupra întregii rețele. Noile vagoane de marfă au o mare capacitate de transport: 63 sau chiar 93 de tone și sînt în curs de experimentare chiar tipuri de 125 de tone, cu 6—8 osii. Noile șine sînt mult mai grele decît cele vechi (între 50 și 70 de kg pe metrul liniar) și fabricate din oțel plus unu la sută crom, temperat în ulei; ele sînt unite prin traverse de beton armat precomprimat. Această soluție, pînă acum neexperimentată în alte țări, permite să se reducă aproape la jumătate coeficientul de uzură a rețelei, admis pînă acum.

De-a lungul liniilor electrificate funcționează un complex sistem de semnale și blocaje automatizate. Un sistem automat oprește trenul, chiar dacă mecanicul nu intervine, atunci cind convoiul trece un semnal aflat pe roșu sau circulă cu viteză pe lîngă un semnal ce indică o încetinire temporară; semnalul din afară e „repetat”! automat în cabina mecanicului de un fel de mic semafor aflat pe panoul de bord.

Semnalizările și schimbările sînt controlate de mari instalații centralizate, care pot ține sub observație pînă la 200 de kilometri de linie. Sistemul e integrat cu dispozitive care nu permit intrarea unui convoi pe o porțiune de cale ocupată.

EXPOZIȚII

Țesături, automobile, jucării...

La Expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S. din Moscova și-a deschis recent porțile un nou pavilion, care în aceste zile cunoaște o afluență de vizitatori ieșită din comun. Este sectorul rezervat industriei bunurilor de larg consum în care, pe o suprafață de 15 000 m², sînt prezentate 20 000 de articole produse în cele cincisprezece republici unionale.

Majoritatea articolelor expuse, peste 80 la sută, sînt modele recente care urmează să intre în producție. În primul rînd confecții dintre cele mai variate, începînd de la toalete de bal și costume pentru recepții oficiale, pînă la îmbrăcăminte de fiecare zi realizată din cele mai variate țesături, în culori și nuanțe care încîntă privirile vizitatorilor.

O secție specială prezintă diverse tipuri de automobile, motocicletă, biciclete, instrumente muzicale etc., în total aproximativ 10.000 de articole.

Cum e firesc, o mare afluență o cunoaște sectorul rezervat aparatelor de radio, de televiziune și magnetofonelor, unde televizorul „Rubin-401”, care recepționează programele transmise în culori, atrage atenția generală.

De mare succes se bucură și secția rezervată jucăriilor, în care copiii descoperă o lume feerică cuprinzînd sute de exponate, începînd de la personajele de basm și pînă la rachetele cosmice. La intrarea în secție, un cocoș enorm îi întâmpină pe micii vizitatori cu un cucurigu răsunător.

CONFECȚII

Casa de mode de la Kimri

„Numai de n-am leșina din cauza vitezei!” își spuneau pasagerii mai slabi de inger care se urcau în primele trenuri ce mergeau cu... 15 km pe oră. Iar o dată cu aplicațiile practice ale electricității au apărut în reviste o mulțime de caricaturi care ridiculizau spaima de pericole pe care le prezenta „curentul invizibil, diabolic”. Sînt numai două exemple din aprehensiunile pe care le trezește fiecare descoperire tehnică.

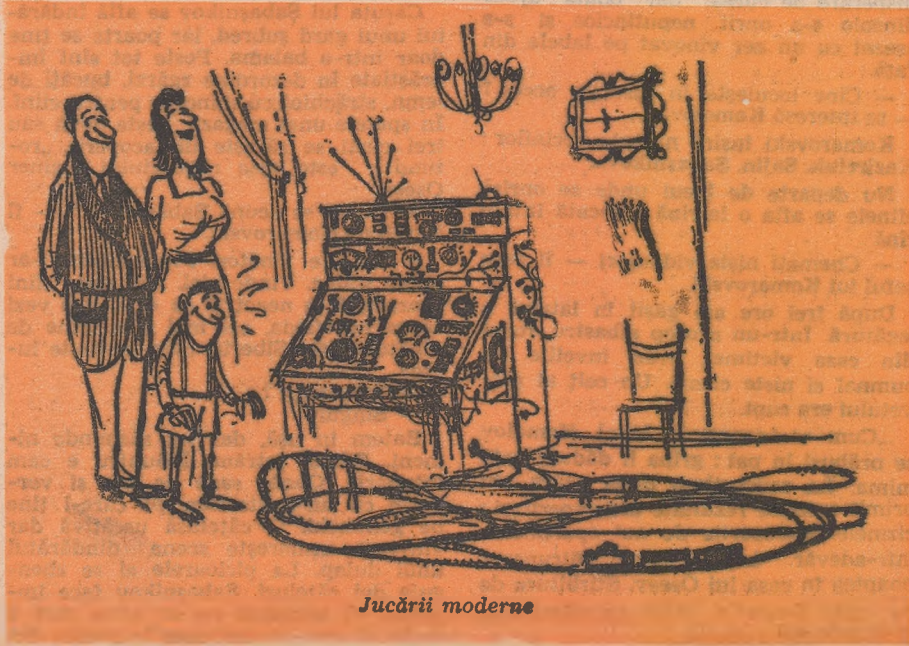
În epoca noastră domnește mai cu seamă frica de particulele radioactive. Pericolul pe care-l prezintă este, de

Costum de protecție pentru pompieri

altfel, real (nu ca viteza trenului de altădată), dar poate fi neutralizat prin respectarea măsurilor de securitate, din care face parte și îmbrăcăminte de protecție. Acum cîțiva ani fotografia celor doi oameni „mascați” care deserve reactorul de pe spărgătorul de gheață atomic „Lenin” a făcut imediat înconjurul lumii, căci toată lumea era curioasă să vadă hainele de lucru din era atomică. Păreau intruchiparea unor eroi de-ai lui Jules Verne; costumele lor fantastic proveneau, însă, dintr-o fabrică foarte terestră, situată în orașul Kimri de pe Volga.

Costumele pneumatice sînt confecționate din foite de materiale sintetice, extraordinar de rezistente la rupere și alte solicitări. O rețea de kapron le întărește și mai mult, iar sudarea cusăturilor le asigură închiderea ermetică. Curentul de aer livrat de un compresor este reglat de niște ventile fixate în costum. Aerul este respirat de purtătorul neobișnuitei salopete și în același timp îi creează un mediu agreabil în interiorul costumului, care nu i se poate lipi de trup. Pentru ca cei în cauză să vorbească între ei, în masca de sticlă se află o membrană specială. Senzația cea mare este, însă, lipsa acelor și aței; la Kimri, mașinile de cusut au fost înlocuite de emițătoare de înaltă frecvență, a căror radiație producătoare de căldură sudează fără posibilități de desfacere diversele părți ale costumelor (pînă și cizmele), croite în mediu steril. Înainte de a căpa eticheta cu marca fabricii, fiecare costum este încercat în laboratoarele de probă, căci cel mai mic defect ar putea periclită viața unui om. În plus, „casa de mode” de la Kimri ține să-și păstreze clienții străini, fiind cel puțin tot atît de apreciată de specialiștii ca Zaitsev de marele public.

Jucării moderne

actualitatea

UN MOTOCICLIST ÎN NOAPTE

II.

Pe urmele unei crime

În orașelul siberian Kolodin s-a comis o crimă. A fost ucis inginerul Oseev. Asasinul a folosit un pumnal cu însemnele lui „Afrika Korps” al lui Rommel. Anchetatorii: maiorul Komolov, căpitanul Komarovski și un tânăr locotenent (narratorul) încearcă să descopere cui a aparținut arma.

În timp ce cercetam curtea, a sosit un anchetator de la procuratură cu medicul legist. Fără prea multă vorbă, medicul începu să dea citire unui act care începe de obicei cu clasică introducere: „În urma examinării și autopsiei cadavrului, s-a stabilit că moartea a fost produsă de...”

— De ce? — îl opri Komolov.
— De un pumnal cu o lungime de cel puțin doisprezece centimetri. Arma a pătruns în inimă. Victima a murit pe loc. Nu există indicii că între asasin și victimă ar fi avut loc o luptă. A fost o mină puternică, cu experiență. Judecând după poziția cadavrului, asasinul a lovit imediat ce i s-a deschis ușa. A mai aplicat o lovitură, dar mult mai târziu, cred că după vreo cincisprezece minute.

Komolov se întunecă la față.
— Când a fost comisă crima?
— Știm ora — interveni Komarovski; criminalul a scăpat ceasul deșteptător din mână în timp ce cotrobăia pe masă. La miezul nopții, mai precis la 12 și 7 minute.

Am încercat să-mi imaginez scena: un antrețel slab luminat, Oseev în pragul ușii și asasinul cu capul vîrît între umeri gata să atace prada, ca o fiară. Criminalul știa cum trebuie să acționeze. Dacă ar fi ezitat o clipă numai, Oseev ar fi izbutit să-i trîntească ușa în nas. Dar lovitură a fost fulgerătoare și adîncă.

Am intrat în casă. Urmele lăstate de cizmele murdare de noroi ale ucigașului duceau în interiorul locuinței. Expertul fotografie și luă amprente, dar și eu făcîneam într-una cu aparatul fotografic. De pe cizme se desprinseseră câteva bucățele de noroi, pe care le-am adunat cu grijă și le-am vîrît într-un plic.

Sertarele biroului erau trase afară, iar pe podea se aflau, aruncate în dezordine, niște hîrtii. Ceasul deșteptător cu geamul spart zăcea cu cadranul în sus. Era evident că asasinul se grăbise. Cu puțin timp înainte de moartea-i tragică, Oseev scosese de la C.E.C. o sumă destul de mare: circa 600 de ruble. În birou nu se găsi nici un ban.

Prudent, criminalul folosise mînuși. Pe hîrtia care acoperea biroul rămăseseră câteva pete grase, care emanau un iz abia perceptibil de benzină.

Am cercetat cu grijă toată casa și curtea, dar n-am mai descoperit nimic. Apoi a fost adus un ciine, un dulău negru, cu labe groase. Animalul a luat urma, dar ploaia spălase mirosul. Deodată, copoiul a sărit gardul, trăgînd cu disperare de curea, dar odată ajuns dincolo s-a oprit neputincios și s-a așezat cu un aer vinovat pe labele din față.

— Cine locuiește în direcția aceea? — se interesă Komolov.

Komarovski înșiră numele vecinilor: Kazîreuk, Sajin, Șabașnikov...

Nu departe de locul unde se oprise ciinele se afla o latrină aplecată într-o rină:

— Chemați niște vidanjori — îi ceru șeful lui Komarovski.

După trei ore am găsit în latrină o legătură. Într-un prosop albastru, furat din casa victimei, erau învelite un pumnal și niște cizme. Un colț al șervetului era rupt.

„Cum se înapoie la hotel, Komolov se prăbuși în pat; gripa îi dăduse gata inima. La scurt timp după aceea am primit primele rezultate ale expertizei: cizmele descoperite de noi aparțineau, într-adevăr, insului care pătrunsese noaptea în casa lui Oseev. Știrbitura de pe cuțit lăsase o urmă caracteristică, cînd atinsese o coastă...”

Dacă Mahomed nu vine la munte...

După o jumătate de oră, în biroul conducerii asociației de vînătoare intră un locotenent cu mustață.

— Șabașnikov n-are de gînd să vină. Nu vrea. E beat.

— Dacă Mahomed nu vine la munte, — rostește nemulțumit Komarovski — mergem noi la el. N-avem încotro.

Mă întorc la hotel târziu. Străzile sînt bine luminate; o reclamă de neon, instalată deasupra clădirii în care locuiesc, îi informează pe trecători: „Pentru Aeroflot nu există distanțe. Pină la Moscova — 10 ore”.

— Cred că terminăm repede cu povestea asta — îi spun maiorului Komolov.

— Nu te grăbi, băiete, trebuie să lucrăm sistematic — îmi taie șeful el-

cauza vîrstei. Obraji căzuți, ochi lacrimoși, fața galbenă, veștejită...

— Iartă-ne că te deranjăm — i se adresează Komarovski. Am aflat că ai un pumnal de vînătoare...

— Am permis — mormăie Șabașnikov, fără să ridice capul. Pentru pușcă și pumnal.

— Se face un control... Ai arma aici? Arată-ne-o, te rog.

Șabașnikov aduce pușca și începe să scoțoască într-o geantă din foaie de cort. După ce cercetează în fugă arma, Komarovski începe să-i urmărească cu interes mișcărilor.

— Nu găsec pumnalul — rostește Șabașnikov încurcat.

— Caută-l bine!

Cum e și de așteptat, cuțitul nu e de găsit.

După cîteva minute aflăm că vînătorului „i-au dispărut” și cizmele vechi din pînză impermeabilă numărul 42 și sîntem totodată în posesia unei descrieri amănunțite a pumnalului: oțel Solingen, un leu și un palmier pe lamă, mîner încrustat.

— Cînd ai văzut ultima oară pumnalul?

Desen de V. Kovenatki

nul. Concluziile vin mai târziu. Și nu uita: eu n-am văzut nimic...

Căsuța lui Șabașnikov se află îndărătul unui gard subred, iar poarta se ține doar într-o balama. Peste tot sînt împrăstiate în dezordine zgărzi, bucăți de lemn, străchini cu mîncare pentru cîini. În spatele unei magazii, peste două sau trei curți se zărește un acoperiș „rotund”; este casa răposatului inginer Oseev.

— Cu ce se ocupă Șabașnikov? — îl întreb pe Komarovski.

— Păi... e vînător. Profesionalist, s-ar putea spune. Vinde piei. Are niște cîini grozavi, face negoț și cu ei. O s-o vezi acum pe Naida, cel mai bun ciine de vînătoare din Siberia, cum vorbește lumea.

— Stă singur?

— Singur.

Batem în ușă, dar nu răspunde nimeni. Totuși intrăm. Înăuntru e cam întuneric. Gazda șade pe pat și vorbește cu un foxterrier, pe care-l ține pe genunchi. O cățelușă uscățivă dar vînjoasă urmărește scena dîndărătul unui dulap. La picioarele ei se zben-guie doi cățeluși. Șabașnikov face impresia că seamănă cu un ciine care a slujit și acum a fost scos la pensie din

Șabașnikov se încrunță și rostește:

— Păi alaltăieri...

— La opt august? — întrebă Komarovski, după care îmi aruncă o privire semnificativă. Crima a fost comisă în noaptea de opt spre nouă.

— Ei, da, în opt... Am fost la vecinul Zurenkov ca să repar instalația electrică și am luat cuțitul cu mine ca să tai cablul.

— Poate că l-ai uitat acolo? — îi oferă Komarovski posibilitatea de a ieși din încurcătura.

— Nu, l-am adus și l-am vîrît în geantă.

— Și mai departe? Adu-ți aminte bine ce s-a mai întîmplat! În seara și noaptea de opt spre nouă ai fost acasă?

Komarovski pune întrebări scurte de parcă ar bate niște cuie. Conduce foarte bine ancheta. Am impresia că n-o să mai treacă mult și Șabașnikov o să se vîre singur la apă.

— Acasă... De altfel nu-mi aduc prea bine aminte... Eram amețit...

În clipa asta observ că îl cuprinde teama, că s-a trezit complet din starea de beție. Ochii își schimbă expresia — de parcă în obiectiv s-ar fi deschis diafragma și realitatea ar fi năvălit înăuntru o dată cu lumina mohorîtă a

acestei zile ploioase. Șabașnikov nu e atît de bătrîn cum părea la început.

— În ziua aceea am vîndut niște cățeluși — rostește Șabașnikov. Da, cățeluși. Întotdeauna mi-e milă de ei cînd îi vînd, de aceea...

Vorbește de parcă dragostea lui pentru cîini ar putea justifica orice faptă și brusc îmi zîmbește. Îmi întorc privirea de la el. Da, se întîmplă și astfel de cazuri: sminteală din pricina beției, o țînire neașteptată de lăcomie și cruzime și gata crima...

— Spui că în noaptea de opt spre nouă ai fost acasă? — repetă Komarovski întrebarea.

— Păi unde să fi fost?

— Înseamnă că numai în seara sau în noaptea aceea ar fi putut să îți se fure pumnalul și cizmele?

— Nu știu — mormăie Șabașnikov.

— În cazul ăsta, trebuie arestat hoțul. Să cercetăm curtea...

Șabașnikov scrie fără tragere de inimă o declarație pentru miliție. Se aduce un ciine polițist. Komarovski dă instrucțiuni milițianului cum să conducă animalul. După ce adulmecă prin curte, ciinele ciulește urechile și începe să zgrebțane într-o grămadă de pietriș zvîrlit lîngă magazie. Spre surprînderea noastră, scoatem din grămadă o legăturică. Într-o fișie de prosop, din același prosop albastru în care fuseseră învelite pumnalul și cizmele, se află un teanc de bancnote. Zece hîrtii de cîte 25 de ruble.

— Sînt bani dumitale? — îl întrebă Komarovski.

Șabașnikov pălește. Mîinile încep să-i tremure și nu se poate stăpîni cu nici un chip.

— Nu, nu sînt ai mei... Nu i-am văzut niciodată.

— Atunci cum au ajuns aici?

Șabașnikov tace. „Poate că într-adevăr nu-și amîntește nimic — îmi spun în gînd. Se mai întîmplă și astfel de cazuri... Din cauza alcoolului”.

„Nu-mi vine să cred” — spune Komarovski

Așa încît sînt foarte surprîns cînd văd că Komarovski se mulțumește să-i ia lui Șabașnikov doar o semnătură că nu va părăsi casa. În drum spre secția de miliție îi împărtășesc căpitanului nedumerirea mea.

— O să-l supraveghem — ripostează Komarovski. Dar nu știu de ce nu-mi vine să cred că el a comis crima.

Tac. Totuși, în sinea mea îmi spun: „Nu-mi vine să cred” este un argument slab împotriva dovezilor. Komarovski, care a condus atît de bine interogatoriul, nu prea are simțul logicii în acțiunile lui. Oare un anchetator poate să-și îngăduie simpatii sau antipatii?

— Înseamnă că dovezile sînt destul de serioase? — mă întrebă Komolov după ce mă întorc la hotel și-i povestesc cum stau lucrurile.

— După părerea mea, da.

— Telefonază-i lui Komarovski. Îmi trebuie date despre Șabașnikov.

Afară continuă să plouă. Picăturile mari desenează traiectorii de stele căzătoare. La ferestrele caselor sînt trase jaluzelele.

— Am impresia că ești calm, Pașa.

— Păi e un caz banal, Nikolai Semionovici... O crimă săvîrșită în stare de beție.

Într-adevăr, nu simt clocotînd în mine pasiunea anchetatorului. Fața aceea posomorîtă cu obraji căzuți, ochii tulburi din pricina băuturii... Un caz absurd, o cruzime absurdă.

— Mda-da.

Komolov e nemulțumit, îmi dau seama.

Viktor Smirnov

(Va urma)

CINEMA

După o absență îndelungată, frumoasa Alla Larionova s-a întors pe platou pentru filmul regizorului Piotr Todorovski „Un hindus enigmatic”.

Zigzagul succesului

Pe una din sumedenia de uși ale studioului „Mosfilm” atîrnă o tăbliță cu mențiunea „Zigzagul succesului”. Ceea ce înseamnă că în încăperea respectivă se lucrează la un film cu acest titlu. Și într-adevăr îndărătul ușii se naște „Zigzagul succesului”. „Părintele” viitoarelor pelicule este un binecunoscut slujitor al celei de-a șaptea muze: regizorul Eldar Riazanov.

Zigzagul succesului fără ghilimele l-a purtat pe Riazanov de la „Noapte de carnaval”, care a fost, acum 11 ani o adevărată explozie în comedia muzicală sovietică, prilejuind afirmarea Liudmilei Gurcenko și reafirmarea strălucită a lui Igor Ilinski, pînă la recentul „Feriți-vă automobilul”, filmul lui Detocikin-Smoktunovski. Între aceste două repere mari, Eldar Riazanov și-a creat o faimă solidă de meșter al comediei cinematografice.

După colaborarea cu scenaristul Eduard Braghinski la „Feriți-vă automobilul”, cuplul nu s-a dizolvat. Cei doi prieteni au scris împreună două nuvele: „Zigzagul succesului” și „Crima de la bibliotecă”, pline de un haz amar și situații senzaționale, ceea ce le face foarte potrivite pentru transpunerea pe ecran. Soarta „Zigzagului” a și fost hotărîită, dar „Crima” rămîne deocamdată în faza literară.

Viitorul film este, ca mai toate operele lui Riazanov din ultima perioadă, o tragicomedie, a cărei acțiune se petrece într-un mare oraș rusesc cu trei zile înainte de Anul nou și în noaptea de Anul nou (Cum se vede, Anul nou este o sărbătoare foarte dragă regizorului; are și de ce: „Noaptea de carnaval” de la hotarul dintre doi ani i-a fost, acum un deceniu, de bun augur, deschizîndu-i drumul succesului). Filmul este bogat în peripeții, în situații încordate și comice. El va cuprinde cîteva secvențe de desene animate datorate unui bun artist al genului, Fiodor Hitruk.

Numele interpreților nu le putem a-

nunța, deoarece distribuția n-a fost încă definitivată. În schimb, se știe că muzica filmului o scrie compozitorul Andrei Petrov, iar imaginea va fi semnată de operatorul V. Nahabtev, care a colaborat cu Riazanov și la „Feriți-vă automobilul”.

Fidel ideii de colaborare, Eldar Riazanov dorește să mai apeleze și la Smoktunovski, pe care îl apreciază foarte mult. Prilejul îl va constitui, probabil, Hans Christian Andersen. Căci Riazanov și Braghinski intenționează să scrie un scenariu despre marile povestitor danez, în rolul căruia îl văd pe Smoktunovski.

În sfîrșit, Tatiana...

În ultimele două săptămîni, cronicile cinematografice sovietice au consemnat 22 de premiere, la tot atîtea filme prezentate pentru prima oară publicului la Moscova și în principalele orașe ale U.R.S.S.

Cele mai multe comentarii le prilejuiesc „Dacă ți-e dragă casa ta” (regizor Vasili Ordinski, scenariști Konstantin Simonov și Evgheni Vorobiov) și „Anna Karenina”.

Despre acesta din urmă, critica afirmă că este o peliculă ieșită din comun prin fidelitatea profundă față de opera care a inspirat-o, prin densitatea (două părți, două ore și jumătate de proiecție) și prin armonia ei, rezultată dintr-o fericită combinație între culoare, imagine, jocul actorilor și muzică, străbătute toate de același suflu, de cea mai autentică inspirație.

Tatiana Samoilova este — se spune — o admirabilă Anna, înfrumusețată de pasiunea-i clocotitoare și răscolitoare prin curajul cu care se împotrivesc la tabu-urile înaltei societăți petersburghize. „În sfîrșit — a scris un critic — Tatiana și-a găsit un rol pe măsura ei și și-a dat toată măsura talentului!”

Nikolai Grițenko, interpretul soțului, în același timp odios și jalnic, a creat, se pare, un Karenin excepțional, cum nu s-a mai văzut pînă acum în cinema și teatru. Iuri Iakovlev, care în „Idiotul” a fost un prinț de neuitat, interpretează cu mult brio rolul fratelui Anei, ațameiat și puțin cinic, iar celebra Maia Pliseșkaia (în Betsy) luminează scenele în care apare cu prestigioasă prezență și cu causticitatea privirii și zîmbetului ei.

Operatorul Leonid Kalasnikov, bine cunoscut atît în U.R.S.S., cît și peste hotarele acesteia, se vedește cu acest prilej — după cît ni se spune — un adevărat magician al culorii, însufleșit de o dragoste tolstoiană pentru natura rusă, pentru mobile frumoase, pentru măreția și veselia țărănilor.

Muzica lui Rodion Șcedrin, aproape de nesuportat în momentele cele mai dramatice — ca, de pildă, încercarea de sinucidere a lui Vronski — face un singur corp cu imaginea și mișcarea.

Întrebat de un ziarist ce l-a îndemnat să dramatizeze „Anna Karenina”, o încercare peste măsură de grea, regizorul Alexandr Zarhi a declarat:

— Ideea e a lui Serghei Iutkevici. Spunîndu-i o dată că vreau să fac un film cu un subiect clasic, după atîtea filme pe teme contemporane, el mi-a sugerat romanul lui Tolstoi. Mai întîi ideea m-a făcut să mă cutremur. N-am dormit toată noaptea. Mi-am petrecut-o recitînd romanul...

Lectura a fost însă decisivă. La pasajul care descrie întîlnirea dintre soț și amant la căpătîiul Anei, Zarhi și-a amestecat propriile lacrimi cu acelea ale eroilor. Iar zorile l-au găsit cu chipul Anei în suflet. „Am făcut filmul — a spus Zarhi — pentru a răspunde la nevoia de puritate, la aspirația către frumusețea unei iubiri adevărate”.

Poetul, care a debutat ca simbolist, care a fost nu numai un aristocrat al spiritului, ci și de singe, s-a alăturat, fără rezerve, în anii revoluției, forțelor innoitoare. Poemul „Doisprezece”, scris sub impulsul evenimentelor care se petreceau în jurul lui, rămîne o operă de căpătîi a literaturii sovietice, un model de înaltă conștiință civică turnată în forme artistice de-o rară frumusețe.

Sculptorul s-a dovedit capabil să stăpînească „materialul”, atît de gingaș, de „alunecos”, ca substanța poetică. Blok ține capul ușor dat pe spate, are o față nobilă și inspirată, miinile, de-o mare expresivitate plastică, îi atîrnă în jos într-un gest de abandon, pasul îi este destins, iar mișcarea se simte vag în cutele paltonului elegant.

După ce a fost obiect de admirație pentru vizitatorii expoziției, statuia își caută un loc prielnic în peisajul urban sovietic. Cetățenii capitalei U.R.S.S. participă cu interes la originala operație de amplasare a statuii. Fiecare propune ce i se pare mai potrivit. Unii l-ar vrea pe Blok străjuind „meditativul” chei Malaia Nevka din Leningrad, alții pe marile artere moscovite, în sfîrșit alții găsesc că adresa cea mai potrivită ar fi Clubul scriitorilor. În această participare se simte toată dragostea lor pentru poet.

OPERETĂ

Concurs de frumusețe

Opereta traversează o perioadă de căutare. Autorii se străduiesc să scoată acest gen atît de popular din tiparele tradiționale, îmbogățindu-l, orientîndu-l pe noi direcții de dezvoltare. Un exemplu de reușită a acestei strădanii innoitoare este de pildă „Lysistrata” lui Gherase Dendrin și Nicușor Constantinescu, care sparge cu îndrăzneală vechiul cadru, cu forme fixe și cupluri obligatorii, extinzînd cîmpul muzical și dramaturgic.

Pe aceeași linie se înscrie și noua operetă „Concurs de frumusețe”, de A. Doluhanian și N. Dorizo, prezentată recent în premieră pe scena Teatrului de operetă din Moscova.

Spectacolul are la bază piesa în versuri, cu același titlu, a lui N. Dorizo, materie dramaturgică insolită pentru genul operetei. Dar experimentul se justifică întru totul; spectatorii au primit cu căldură textul în versuri cîntat și spus, confirmînd și pe această cale nobila „foame” de poezie caracteristică pentru zilele noastre.

Concursul de frumusețe este conceput de autori într-un sens mai larg. Ei pledează pentru frumusețea de esență superioară a spiritului, singura dătătoare de satisfacții trainice și durabile.

Împărtășind credința autorilor în superioritatea frumuseții morale, Tatiana Șmîga creează în rolul Galiei un personaj complet diferit de ceea ce cunoșteau spectatorii pînă acum. Cunoscută și de publicul nostru cu prilejul unor apariții pe scena bucureșteană și din alte orașe, actrița anulează reprezentarea obișnuită despre dimensiunile dramatice ale eroinelor de operetă. Paleta mijloacelor expresive pe care o folosește este extrem de bogată — de la dramatism pînă la excentric, de la maximum de laconism pînă la culmile libertății plastice.

Tatiana Șmîga este secundată cu succes de debutanții S. Varguzova și V. Mișle și de consacrații V. Bogacev, E. Orlovețki, K. Kuzmina, V. Șişkin, N. Korșilov și alții. Regia spectacolului este semnată de G. Ansimov.

CIRC

În arenă Popov și Karandaș

În arena circului din Moscova, o întîlnire de zile mari: doi ași ai artei circului, Mihail Rumianțev — pe care nimeni nu-l mai cunoaște sub acest nume, fiindcă și-a cîștigat celebritatea sub pseudonimul Karandaș — și Oleg Popov evoluează împreună, în cadrul aceluiași program. Este un cap de afiș cu o mare putere de atracție asupra publicului. Cei doi artiști s-au întîlnit pentru prima dată acum șaisprezece ani, în 1951. Pe atunci, Oleg Popov era începător și a fost nespus de fericit de prilejul de a participa în cîteva reprize și pantomime ale lui Karandaș.

„Pentru mine a fost o școală admirabilă” — își amintește Popov.

„Iar pentru mine — își amintește la rîndu-i Karandaș — a fost un ajutor prețios.”

Rugați de un ziarist să se caracterizeze reciproc, cei doi clowni au spus:

Oleg Popov și nedespărțita-i șapcă „șahistă”

Popov: — Karandaș este primul clown sovietic care s-a bucurat de dragostea și recunoașterea unanimă a publicului. El a dovedit viabilitatea genului nostru, i-a cucerit independența. Înainte, clownii nu aveau numere aparte. Acum, ei sînt „clou”-ul programului.

Karandaș: — Iubesc la Oleg strălucirea, caracterul spectaculos al artei lui. Bine i-a zis cine i-a zis: „Clownul în sorii”.

De cînd slujesc arena, cei doi clowni nu s-au abătut de la crezul lor artistic: Karandaș dorește ca publicul nu numai să ridă din toată inima, ci să și mediteze la ce vede și aude; iar Popov face totul pentru ca spectatorii să plece de la circ veseli, chiar dacă au venit într-o dispoziție mai proastă.

Și iată-i acum conjugîndu-și eforturile pentru atingerea acestor țeluri. Chiar numai simpla lor apariție — Karandaș brun, cu mustăcioară chapliniană și tradiționala-i pălărie fuguiată pe cap, urmat, pas cu pas, de fidelul lui „partener”, un căfeluș cu nasul cît un bumb și Oleg Popov blond, cu binecunoscuta-i șapcă cadrilată — stîrnește furtunoase hohote de ris.

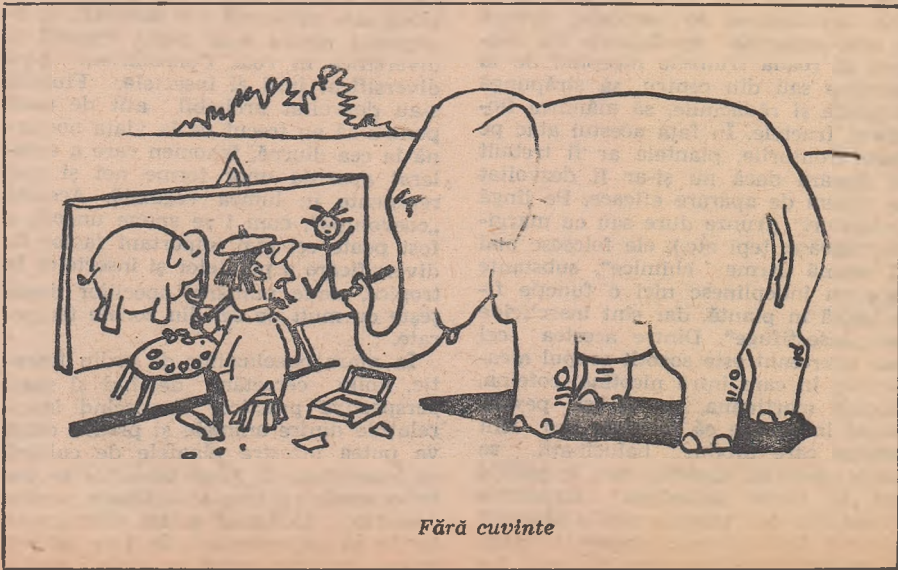
arta

SCULPTURĂ

O statuie
își caută locul

La expoziția jubiliară a artiștilor plastici din Moscova, unul dintre marile puncte de atracție a fost statuia poetului Alexandr Blok, operă a sculptorului O. Ikonnikov.

Ikonnikov și-a asumat o sarcină pe cît de complexă pe atît de atrăgătoare.

Fără cuvinte

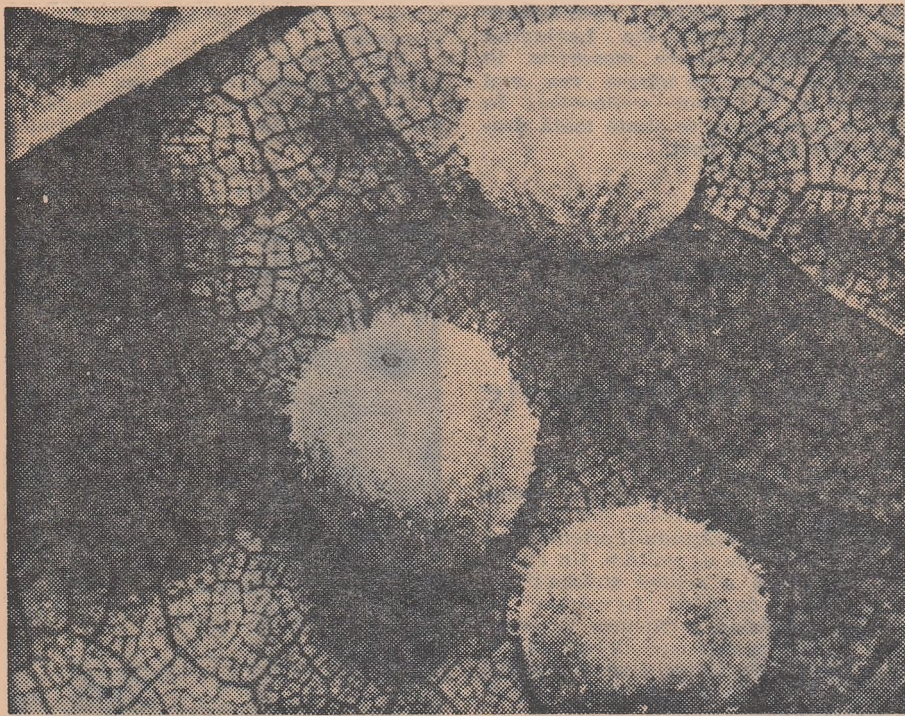
BIOLOGIE

Fiecare se apără cum poate

Chiar dacă nu am văzut, am auzit cu toții despre păduri mâncate în întregime de omizi, despre lanuri distruse de lăcuste sau despre pășuni devastate, mai încet dar sigur, de patrupede ierbivore. Astfel de flageluri se abat însă rareori și de aceea pînă și unii biologi tind să subaprecieze importanța interrelațiilor dintre plante și animale. Cercetările din ultimii ani au arătat însă că ierbivorele (în sensul cel mai larg al noțiunii, incluzînd deci și insectele) sînt unul din factorii care determină

luat drept un membru al propriei ei specii? Zebra care a păscut plante conținînd alcaloizi nu se mai sinchisește de leu? Sînt posibilități nedemonstrate încă. În orice caz alcaloizii vegetali duc la tulburări în fiziologia animalelor.

Cel mai temeinic au fost studiate relațiile dintre plante și fluturi sau, mai bine zis, larvele acestora — omizile, adevărați căpăuni, care consumă, pînă la metamorfoză, o cantitate de material vegetal echivalentă cu de 20 de ori

Frunza de stejar se apără de înfepătura unui parazit prin aceste mici excrescențe, în care îl înglobează, făcîndu-l inofensiv

evoluția și repartizarea plantelor și că acestea, la rîndul lor, influențează comportamentul și evoluția ierbivorelor.

Legăturile dintre populațiile vegetale și animale îmbracă o sumedenie de forme, fiind directe sau indirecte, vizibile ori ascunse. Să luăm cîteva exemple din Australia, țară în care cele două regnuri s-au înfruntat crîcen în ultimul timp. S-a vorbit mult despre înmulțirea vertiginosă a iepurilor care amenința existența unor specii de plante, mai cu seamă a pinului indigen. De cînd s-a stăvilat această înmulțire prin introducerea virusului mixomatozei, boală necruțătoare pentru periculoasele rozătoare, pinul a reapărut și se dezvoltă iar nestingherit. Un soi de cactus foarte țepos, care împiedica pășunatul pe suprafețe uriașe, a fost aproape distrus prin „importarea” unui fluture (din America de Sud) a cărui larvă nu se lasă intimidată de țepi. Acum cei doi inamici se mențin într-un echilibru perfect; de îndată ce fluturile descoperă un tufiș de cactuși, îl distruge, după care, nemaiavînd ce mîncă, moare și el. Tot Australia ne arată cum poate fi influențată evoluția unei plante de prezența sau absența anumitor animale: peste tot salcîmul s-a înarmat cu țepi, adesea înfricoșători, pentru a se proteja contra mamiferelor ierbivore; numai în insula-continente, unde pînă de curînd aceste animale erau rare, salcîmul nu posedă țepi.

Cele mai numeroase și mai răspîndite ierbivore sînt fără îndoială insectele. Servindu-se de maxilare, trompă și alte elemente specializate ele reușesc să roadă frunzele începînd de la margine sau din centru, să străpungă tulpinile și rădăcinile, să mînce florile și fructele. În fața acestui atac pe toate fronturile, plantele ar fi trebuit să dispară dacă nu și-ar fi dezvoltat un sistem de apărare eficace. Pe lîngă „întărituri” (frunze dure sau cu marginile tăioase, țepi etc.), ele folosesc mai cu seamă „arme chimice”, substanțe care nu îndeplinesc nici o funcție fiziologică în plantă, dar sînt insecticide sau „insectifuge”. Dintre acestea cel mai interesant este scotit grupul alcaloizilor, în care intră nicotina, cofeina, chinina, marijuana, opiul și peyotl. Avînd în vedere că ultimele trei sînt droguri care produc halucinații, se poate spune că plantele care le posedă duc „un război psihologic” împotriva dușmanilor lor. Insecta care a absorbit celebrul LSD (dintr-o ciupercă) cade în mrejele unui păianjen deoarece l-a

propria lor greutate. În lume există 15 000 de specii de fluturi; unele afectionează o singură familie de plante, altele denotă mai multă fantezie în alegerea hranei, dar nici una nu poate mîncă orice frunză fi iese în cale. „Gusturile” le sînt determinate chimic, adevăr demonstrat prin experiențe de laborator în care omizile au devorat hîrtie de filtru îmbibată cu substanțe extrase din plantele lor preferate. Unii fluturi (în general cei viu colorați) s-au organizat cum nu se poate mai bine: ei și-au ales plante puțin căutate, de obicei bogate în alcaloizi, asigurîndu-și astfel atît hrana cît și propria lor securitate, căci din cauza toxicității și eventual mirosului substanțelor respective, nici o pasăre sau alt dușman nu se mai atinge de ei. Probabil că au realizat acest tur de forță cu încetul învățîndu-se treptat, în decurs de generații, cu otrăvurile, asemenea lui Mitridate. Alte omizi și-au dezvoltat un sistem de epurare pentru a se putea hrăni cu plante toxice. Faptul că insectele care se hrănesc cu asemenea plante sînt adesea imune la insecticidele create de om constituie cea mai bună dovadă a adaptabilității lor chimice.

Cercetări amănunțite și specializate efectuate în ultimul timp, schițate doar în cele de mai sus, au permis să se tragă oarecari concluzii privind evoluția insectelor și plantelor cu flori. Se crede că succesul angiospermelor (plante cu sămînța închisă în fructe), care domină azi în lume, se datorește tocmai armamentului lor chimic, conștînd mai cu seamă din alcaloizi, la adăpostul cărui s-au putut înmulți și diversifica în voie. Concomitent s-au diversificat însă și insectele. Fluturii s-au dezvoltat probabil atît de mult pentru că au trecut de la viața nocturnă la cea diurnă, fenomen care a accelerat apariția unor forme noi și mai rezistente în lumea vegetală. Această „coevoluție”, cum i se spune uneori, a fost poate cel mai important factor de diversificare a plantelor și insectelor la tropice, unde numărul speciilor depășește cu mult pe cel din zonele temperate.

În afara concluziilor de ordin teoretic, noile cercetări deschid și mari perspective practice. Cunoscînd interrelațiile dintre animale și plante, omul va putea înzestra plantele de cultură cu insectifuge; în jurul lanurilor se vor putea semăna plante atrăgătoare pentru dăunători, facilitînd astfel distrugerea lor în urma comasării. În fine, se vor putea dezvolta specii vegetale conți-

nînd substanțe care întîrzie dezvoltarea insectelor sau le provoacă boli. În felul acesta se va ajunge să se renunțe la insecticide, care, după cum se știe, s-au dovedit a nu fi lipsite de pericol.

ASTRONAUTICĂ

O performanță acrobatică: revenirea pe Pămînt

A trecut mai bine de un sfert de secol de cînd s-a născut ideea unui planor capabil să „ricoșeze” în cursul unui zbor suborbital, în păturile înalte ale atmosferei, pentru ca apoi să pătrundă în ele frînînd progresiv pentru a atinge solul. În linii mari, se pune problema realizării unui vehicul spațial care să poată ateriza normal pe un aerodrom la revenirea pe Pămînt asemeni avioanelor, problemă esențială pentru astronautică. Și pe bună dreptate, căci cu toate succesele obținute de tehnica modernă în materie de precizie și siguranță, operația în sine continuă să-și păstreze caracterul oarecum acrobatic intrucît declanșarea motoarelor trebuie să aibă loc cu extremă precizie, conform unor calcule foarte complicate. Așadar, oamenii de știință s-au gîndit la un aparat care să poată fi pilotat de către cosmonauți și care, pentru a pătrunde în atmosferă cu viteza de 8 km/s fără o încălzire excesivă, să dispună de forme rotunjite, deosebite de ale avionului. Cu alte cuvinte, la un tip de mașină capabilă ca între viteza de 28 800 km/h și cea nulă să treacă printr-o întregă gamă de viteze intermediare.

Cu timpul, cercetătorii în domeniul aerodinamicii au reușit să acumuleze datele necesare pentru controlul aerodinamic al unei astfel de mașini. În același timp, datorită progreselor realizate de metalurgie și chimia materialelor plastice, constructorii sovietici și americani ai capsulelor de întoarcere au scăzut limitele barierei termice, așa că actualmente realizarea unui corp de întoarcere cu zbor hipersonic și cu

Exercițiu de aterizare executat de stația științifică „Venus-4”

largă manevrabilitate la aterizare a devenit posibilă. Cu ajutorul unui astfel de corp portant, un fel de semicon mai asemănător cu un obuz decît cu avionul, un cosmonaut se va putea strecura cu ușurință prin faimosul culoar de întoarcere, capsula suferînd o încălzire relativ moderată, nedăunătoare, după care în zbor supersonic și, în sfîrșit, subsonic, să realizeze o coborîre pilotată care să-l aducă în poziție de aterizare.

Așadar, în ultimele minute ale traiectoriei sale, acest tip de mașină va fi cu adevărat pilotat. Înainte de primele experiențe practice, însă, specialiștii socotesc absolut necesară o verificare a situației dacă ultima fază a zborului este compatibilă cu exigențele

S

știința

pilotării. Așa a luat naștere un vast program de încercări cuprinzînd probe în regim hipersonic și subsonic, ce se realizează prin mijlocirea unor machete lansate pe o traiectorie de întoarcere. Una dintre aceste machete, avînd o lungime de 2,10 m și o greutate de 400 kg, este dotată cu un sistem de pilotaj automat, prin jeturi de azot, folosit la începutul traiectoriei libere, în semivîd. După care intervin cîrmele aerodinamice de rului și tangaj, traiectoria întinzîndu-se pe 5 000 km. Frînată de o parașută începînd de la altitudinea de 30 km, mașina spațială este mai apoi recuperată din zbor de către un avion. Aceste probe vor fi urmate de o versiune pilotată. Lansată de un avion uriaș mașina va coborî înfruntînd bariera termică și, datorită unor mici motoare-rachetă funcționînd cu apă oxigenată, va permite pilotului ca în apropierea solului să „rotunjească” cu ușurință traiectoria. O altă soluție preconizată pentru revenirea din spațiul cosmic este aceea a unui rotor atîrnînd capabil nu numai să împrăștiie căldura ce ia naștere prin frecarea cu aerul în timpul întoarcerii, dar să și frîneze sau să ghideze capsula. Așa cum a arătat recent și cosmonautul sovietic Pavel Popovici, e foarte probabil ca astronautica să beneficieze curînd de aceste experiențe.

ETNOGRAFIE

Primii oameni au fost negri?

Cercetări recente par să impună tot mai mult convingerea că cei dintîi oameni au avut pielea de culoare neagră. Apoi, unii dintre urmașii lor au pîlit, atunci cînd s-au așezat în regiuni mai nordice — pentru a capta mai bine razele ultraviolete de care aveau nevoie. Așa s-ar fi născut ceea ce obișnuit se numește acum — impropriu și nu de către oameni de știință — „rasa” albă. Cercetările amintite au pus în lumină faptul că pielea este aceea care fabrică, în special, vitamina D, indispensabilă organismului, grație radiațiilor ultraviolete pe care le primește de la soare. Se știe, însă, că un exces din această vitamină, provocînd o calcifiere patologică, nu este mai puțin dăunător decît lipsa ei, care este cauza rahitismului. Unde se produce reglarea? Tocmai la nivelul pielii, afirmă noile cercetări, intrucît corpul nu poate distruge dozele toxice eventuale fabricate. Și anume prin intermediul a două procese: pigmentarea, care face pielea neagră și keratinizarea, care o colorează în galben.

Din experiențele făcute rezultă că coeficientul de sinteză a vitaminei D depinde, în mod direct, de culoarea pielii. O piele de culoare deschisă permite o penetrație maximală a razelor ultraviolete; o piele întunecată, dimpotrivă, le filtrează. Bronzarea pielii expuse la soare evită o producție excesivă de vitamina D. Această împrejurare explică și de ce culoarea raselor umane variază în funcție de latitudine. La o expunere egală la soare, o piele albă ar sintetiza, la tropice, prea multă vitamină D; și, din contra, după paralela 40 o piele neagră n-ar sintetiza deajuns.

Plecînd de la aceste premise, ur

număr de cercetători socotesc că primii oameni, apărui în regiunile tropicale, trebuie să fi avut pielea închisă. Apoi, pe măsură ce s-au mutat către latitudini mai nordice, culoarea pielii s-a deschis în mod progresiv.

Singura excepție la această regulă pare... s-o confirme în mod indirect. Eschimoșii, se știe, au o piele de culoare închisă. Dar sînt și singura populație al cărei regim alimentar, bogat în ulei extras din ficat de morun, conține un mare procentaj de vitamina D. Ca atare eschimoșii n-au avut nevoie să „albească”, pentru a permite etichetelor soarelui arctic să le-o fabrice.

GEOFIZICĂ

De ce nu ucid ultravioletele?

Dincolo de ultima culoare, violetă, din spectrul radiațiilor electromagnetice se află invizibilele raze ultraviolete. Fiecare din noi am avut prilejul să le încercăm puterea pe propria noastră piele în primele zile de plajă.

Soarele e o importantă sursă de radiații ultraviolete. Se știe că în doze moderate aceste raze sînt folositoare organismelor vii. Altminteri, însă, înzestrate cu o colosală putere de distrugere, ele ar putea nimici tot ce e viu și ar face-o cu ușurință dacă în calea lor spre Pămînt n-ar fi oprite de un blindaj, situat undeva în atmosferă, pe cit de fragil în aparență, pe atît de solid în realitate.

Ce le împiedică, așadar, să-și abată nimicoșia forță asupra oamenilor, animalelor, plantelor? Blindajul din atmosferă e format dintr-un strat foarte subțire, de numai 2-4 milimetri, de ozon. Pînă nu de mult, însă, n-au fost efectuate observații sistematice asupra acestui ecran protector al vieții. În 1961 savanții sovietici au propus ca observațiile asupra păturii de ozon întreprinse în toate țările să fie comunicate telegrafic Institutului Central de prognoză a timpului din U.R.S.S., care-și asumă sarcina de a prelucra datele referitoare la emisfera nordică. Pe baza acestor date furnizate oră cu oră, au fost întocmite, în acești ani, hărți zilnice ale repartiției ozonului deasupra emisferei nordice și au fost constatate câteva particularități ale „blindajului” de ozon. Concentrația ozonului, de pildă, depinde de temperatura stratosferei: zonele mai reci sînt mai sărace în ozon, spre deosebire de cele calde, în care concentrația de ozon e mai mare. De asemenea, s-a stabilit că deasupra continentelor se găsește mai mult ozon decît deasupra oceanelor și că în perioada decembrie-martie „blindajul” e mai solid decît în celelalte luni.

PSIHOLOGIE

Geniile, nebunii și ceilalți

„Psihicul, sănătos sau bolnav, este un aparat extrem de sensibil care reacționează la toate evenimentele realității inconjurătoare”. Aceste cuvinte aparțin profesorului Vasili Banșikov, care timp de 42 de ani a studiat tulburările psihice la om. În cele ce urmează prof. Banșikov rezumă, în câteva răspunsuri, observațiile sale în legătură cu psihicul omului modern.

E adevărat că maladiile psihice s-au înmulțit?

Auzim de multe ori spunîndu-se că suprasolicitarea neuropsihologică impusă de ritmul de viață al secolului nostru face să crească numărul bolnavilor psihici. Dacă ar fi așa, atunci printre

predecesorii noștri îndepărtați, care au avut de dus o luptă mult mai acerbă pentru existență, ar fi trebuit să fie mulți alienați mentali? Nu, pentru că în acele condiții de viață erau solicitate mai cu seamă forța musculară și unele însușiri ale sistemului nervos cum sînt: curajul, cruzimea, încăpăținarea. În ultimul timp, însă, existența omului e determinată aproape în întregime de cele mai subtile și complexe mecanisme ale sistemului nervos. Solicitarea lor nu duce la îmbolnăviri psihice, ci la depistarea indivizilor al căror psihic nu e perfect normal, dîndu-le prilejul să se manifeste ca atare.

Cum se reflectă în patologia psihicului trăsăturile specifice ale secolului în care trăim?

În primele decenii ale secolului nostru mulți bolnavi psihici afirmă că întrefin legături cu Necuratul sau, dimpotrivă, cu Dumnezeu și îngerii. În zilele noastre am de a face cu bolnavi care se cred cosmonauți sau inventatori. Am cunoscut pe unul care încerca cu regularitate să stabilească legătura telefonică cu Marte prin centrala 7-77, interior 7-77. Un altul, (menționez că avea șapte clase elementare), trimitea Academiei de Științe nenumărate proiecte de perfecționare a rachetelor cosmice.

Care-i hotarul dintre un psihic normal și unul bolnav?

Avem de a face cu un hotar oarecum convențional, deși putem vorbi de doi „poli extremi” ai celor două stări. Ce categorii de oameni cuprind acești poli? Psihiatrul german Kurt Schneider socotește că „psihopat e cel care fie că suferă el însuși, fie că îi face pe alții să sufere”. Această definiție nu se referă, firește, la inevitabilele conflicte din viața de toate zilele. Dimpotrivă, în acest caz ar putea fi considerat anormal un om pe care nu-l frămîntă nimic. Plecînd de la această afirmație unii ar fi tentați să afirme că, într-un fel sau altul, nimeni nu poate fi considerat avînd un psihic perfect normal. Ar însemna să privim lucrurile simplist. Psihicul fiecăruia din noi are anumite puncte vulnerabile, dar cei mai mulți ne-am adaptat acestor neajunsuri psihice și trăim în relativă armonie cu lumea inconjurătoare. Cînd capacitatea de adaptare e tulburată survine ceea ce se numește o boală psihică. E remarcabil, însă, că unele defecte psihice, chiar grave, pot fi compensate. Personal, cunosc mulți oameni talentați, savanți care lucrează excelent în pofida unor serioase neajunsuri psihice. În relațiile lor cu oamenii par ciudați și cîteodată dificili, dar în profesia lor sînt de neînlocuit.

Rezultă, oare, că geniul și anomaliile psihice au o oarecare legătură?

Locuitorii unui străvechi oraș grecesc au hotărît, pe vremuri, că genialul savant Democrit e nebun și au invitat pe un medic cu renume să-și spună părerea. Medicul și filozoful au stat de vorbă cîteva ceasuri, după care primul l-a declarat pe Democrit perfect sănătos, iar pe cel ce-l învinuiseră de nebunie, bolnavi psihici. Medicul se numea Hippocrat. Nu ilustrează oare acest caz că comportarea unui geniu poate fi interpretată greșit de cei ce-i sînt inferiori?

Se cunosc, firește, și cazuri de „coexistență” a geniului și anomaliilor psihice. Unii oameni foarte înzestrați trec prin stări succesive de exaltare și depresiune (așa-numita ciclotimie),

creîndu-și capodoperele în perioadele de exaltare.

E adevărat că absența simțului umorului e un indiciu de tulburare psihică?

În general, indivizii arierăți n-au simțul umorului. Dar nici unii oameni inteligenți nu-l au. Dacă am socoti că absența acestui simț e un simptom patologic ar trebui să admitem că o treime din omenire suferă de tulburări psihice, ceea ce ar fi fundamental greșit. Dar și aici limitele sînt foarte elastice. Pierderea simțului umorului sau, dimpotrivă, glumele evident deplasate pot fi uneori în egală măsură un indiciu de tulburare psihică. Maniacii, de pildă, își copleșesc interlocutorii cu o avalanșă de „spirite” și calambururi.

Există exerciții, un fel de gimnastică psihică, cu ajutorul cărora oamenii să-și poată remedia defectele psihice?

Deși încă din antichitate tratatele de filozofie și psihologie conțineau elemente de psihohigienă, această ramură științifică e mai degrabă de domeniul viitorului. În multe țări se încearcă procedee de autostăpînire, de dominare a psihicului. O etapă dificilă a acestui proces este reglarea somnului, a emoțiilor, la care s-ar putea ajunge prin sistemul „autohipnozei” preconizat de psihoneurologul Behterev. Dar, așa cum am mai spus, în momentul de față nu se poate încă vorbi de un sistem încheiat tinzînd către perfecționarea psihicului. Pînă atunci, i-aș sfătui pe cei ce obișnuiesc să se vaiete: „Simt că-mi ies din minți!” să desfășoare o activitate multilaterală și, parafrazînd un principiu moral al lui Confucius, le recomand să nu-și facă niciodată lor înșile ceea ce n-ar dori altora.

ZOOLOGIE

Memoria șopîrlei..

Sintem, în general, inclinați să credem că șopîrlele au o comportare oarecum asemănătoare cu aceea a vîlgiaturîștilor, care sînt cu atît mai bucuroși cu cît pot sta mai mult în bătaia razelor solare. Dar dacă credem într-adevăr așa, este pentru că nu ne-am aplecat cu destulă atenție asupra modului de viață a micului saurian.

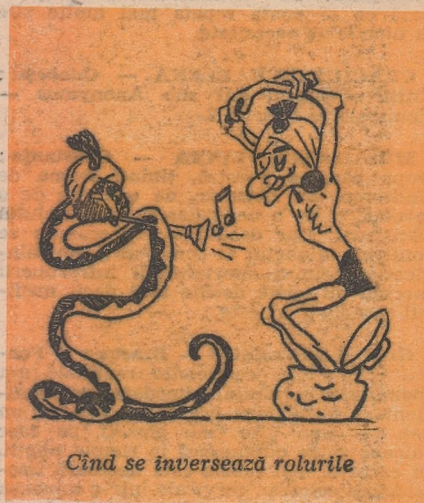
Cel puțin așa afirmă acum zoologii care, în ultimul timp, au izbutit să demonstreze că, comportarea șopîrlei e dictată de necesitatea de a menține în trupul ei, un anume echilibru termic și de a ocoli primejdia de a fi adusă la temperaturi pe care le socotește prea joase sau prea înalte.

În cursul unei experiențe semnificative, pe un număr de șopîrle cu limba albastră (Tiliqua scincoides) au fost

montate dispozitive capabile să îngăduie o dublă serie de măsurători: pe de o parte, temperatura capului și intestinului, iar pe de altă parte modificările artificiale intervenite în temperatura capului. Obișnuite mai întîi cu această aparatură, reptilele au fost apoi introduse într-un țarc a cărui parte centrală era menținută la 15 grade; de jur împrejur erau niște mici încăperi, în care domnea o temperatură de 45 de grade.

Obligate să stea fie la cald, fie la rece, șopîrlele au adoptat, cu toatele, o comportare oscilantă, împărțindu-și timpul între partea de mijloc a țarcului — zona rece — și încăperi — zona caldă. Aceste schimbări de poziție erau dictate de fluctuațiile temperaturii lor, șopîrlele părăsind încăperile cînd temperatura intestinului lor atîngea, după ce crescuse progresiv, 37 de grade — cu variații ce nu depășesc un grad în plus sau în minus. Și, la fel, părăseau partea de mijloc a țarcului cînd aceeași temperatură cobora pînă la 30 de grade, cu aproximații de două grade.

În felul acesta, deplasările reptilelor nu aveau, în mod evident, alt scop decît acela de a dobîndi o reglare a temperaturii lor. Departe de a căuta o încălzire maximă, ceea ce, la prima

Cînd se inversează rolurile

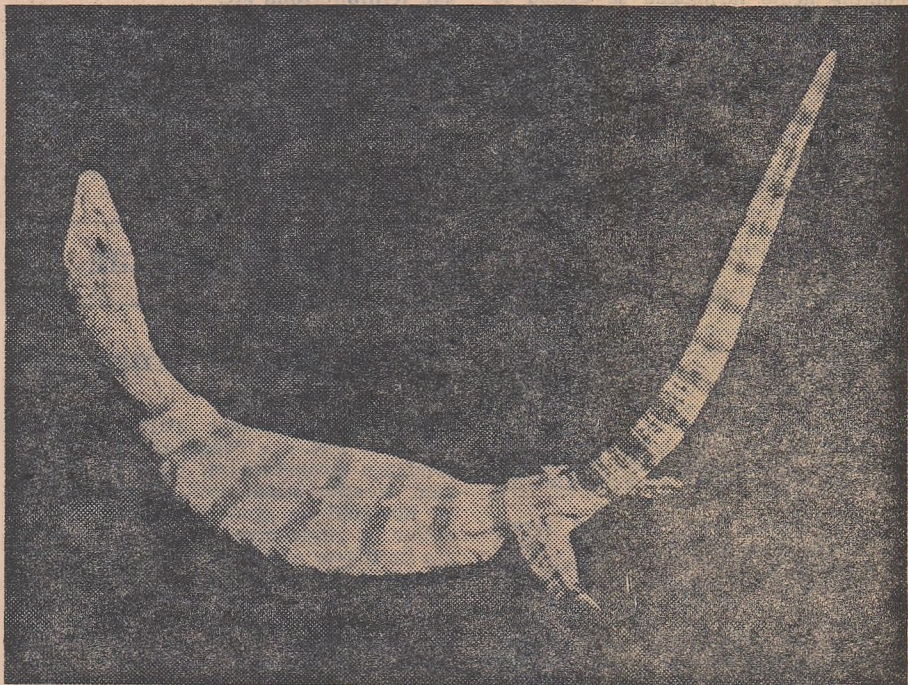
vedere, ar părea un lucru firesc pentru un animal cu sînge rece, șopîrlele nu dorește decît să se mențină înăuntrul unei anumite „foarfece” de temperatură.

Înseamnă, însă, cele de mai sus că comportarea șopîrlei se inspiră numai din imperativul reglării termice?

Nu, căci pot interveni și factori de altă natură. Se poate întîmpla, de pildă, ca o șopîrlă să manifeste o anume repulsie de a părăsi zona rece a țarcului spre a intra într-o încăpăre caldă. Să se datoreze, oare, această reticență amortirii provocate de o temperatură internă prea joasă? Dacă lucrurile ar sta așa, ar însemna că șopîrlele nu s-a îngrijit să-și regleze echilibrul ei termic. Sau trebuie, dimpotrivă, să admitem că animalul știe că rămînînd mai mult timp în zona rece nu riscă altceva decît să dea o dovadă involuntară de lenevie, dar că intrînd în cea caldă va trebui, cu siguranță, să iasă, mai devreme sau mai tîrziu, pentru a evita o temperatură prea înaltă. În acest caz, ar însemna, însă, că și memoria joacă un anumit rol în comportarea șopîrlei.

Se înțelege, deocamdată e numai o ipoteză.

Oricum ar sta totuși lucrurile, se pare că comportarea șopîrlei are prea puține laturi comune cu aceea a lui homo sapiens, pe plajă și aiurea...

Această specie de șopîrlă are o particularitate care-i poate interesa... pe sportivi. Zvîrlită în apă se umflă ca o minge și nu poate fi înecată.

Poșta medicului

ANA CHIȚORAN — comuna Slobozia-Mindra, raion Tr. Măgurele: Exercițiile de gimnastică medicală pe care le solicități, le găsiți descrise în volumul „Cultura fizică și sănătatea” de Dr. Ion Drăgan, apărut în Editura Medicală (1965). 18 ani e totuși o vîrstă cam înaintată pentru corectarea deviațiilor de coloană vertebrală.

P-a. Caransebeș: La tratamentul prescriș de dermatologul care v-a pus diagnosticul de „eritem pernio” (dermatita urticariană provocată de degerături), adăugăm aplicațiile locale cu pomezi 10 la sută benzoat de estradiol, iar pe gură vitamina A și vitamina P (Rutosid) câte 3 comprimate/zi.

ANONYMUS — Timișoara 1) Ca medicație specifică în ateroscleroză recomandăm o cură îndelungată cu Asclerol (sau Ateroid) 6 cpr/zi timp de 20 zile; după o pauză de 10 zile, veți repeta cura. 2) Helkamon este un produs cu bune rezultate în suprimarea spasmelor dureroase intestinale. Se administrează 3 cpr/zi doză ce se poate repeta mai multe zile în funcție de necesitate.

CRĂCIUNESCU ELENA — Odobești: Citiți răspunsul dat sub Anonymus — Timișoara la punctul 2.

MIHĂILESCU LUCIA — Constanța: După părerea noastră, ținînd seama de sindromul dv. obezitar, nu e vorba de o sarcină, ci de o nouă dereglare a ciclului menstrual. Dar dacă totuși prezumția se confirmă, diabetul ar constitui o contraindicație. Asupra oportunității întreruperii sarcinii nu poate decide însă decît medicul care vă îngrijește.

GICU PAVELESCU — Brașov: 1) Pentru combaterea cefalelelor matinale din spondiloza cervicală, citeodată este suficient dormitul fără pernă sub cap, pe un pat de lemn tare (sau gipsat), pe care coloana să se odihnească în timpul nopții. În cazurile mai rebele este necesară imobilizarea coloanei cervicale într-o minerva gipsată. În afară de aceasta, piramidonul, aspirina, fenilbutazona (Alindor), 2—3 tablete/zi sînt antinevralgicele cele mai uzitate. Un nou produs analgetic: indometacina (Indocinul), administrat în doze fracționate de 50—75 mg/zi a dat rezultate remarcabile. 2) Ca tratament general: fizioterapie constînd în aplicații locale de căldură, impachetări cu parafină fierbinte, raze ultrasonice oligotermice, ultrasunete, Solux. 3) Cu multă prudență, deoarece tinută prea mult vata termogenă provoacă arsuri. 4) Se confundă adeseori cu nevroza astenică, fără să altereze însă intelectul. 5) Da.

TABARCEA — Suceava: Spermatozoarea poate fi consecința excitațiilor provocate de herpesul genital. Dar, înainte de toate, sînteți oare convins că nu este vorba decît de un banal herpes? Lăsați la o parte copilăroasa pudoare care vă inhibă și consultați cît mai curînd un medic urolog.

GOGU S. — București: Un dicton latin spune: „Medicus alter morbus” (Și medicul poate constitui o boală). Avem impresia că trăindu-vă prostatita cu prea mulți medici și după prea multe metode terapeutice ea s-a cronicizat, provocîndu-vă acum necazuri. De altfel, prostatita cronică în sine nu e periculoasă, cum credeți, dar pentru a preveni complicațiile e necesară eradicarea infecției. Cure prelungite de antibiotice (pe bază de antibiogramă!), masaje prostatice dese și repetate la 1—3 săptămîni, băi calde de șezut și... răbdare. Nu vă sfătuiți să vă căsătoriți pînă cînd nu dispăre secreția.

DUMITRESCU C. TUDOR — comuna Ciocești, raion Costești-Argeș: Inflamațiile acute laringiene se extînd la bronhi și plămîni; dacă tusea duce la ruperea unor vase mici sanguine, poate să apară o mică hemoptizie. Repaus vocal, suprimarea fumatului; inhalatii cu aburi calzi, încălzînd 500 ml apă, în care se introduce: Rp. Mentol 2 g, alcool de 96° 100 ml — 1 linguriță pentru o inhalatie pot să producă o ameliorare. Pulverizațiile sau inhalatiile cu aerosoli de antibiotice sînt, de asemenea, utile. În ultima vreme, rezultate bune au dat și corticosteroizii, reducînd inflamația mucoasei laringiene.

PREJUC NICOLAE — Baia Mare: Nobile idealuri și atît de umane! Ne reamintim, însă, fără voie, de aforismul lui Hippocrat: „A chibzui numai să faci ceva, fără să acționezi, este semnul ignoranței și nepriecării”. „Tulburările” dv. de personalitate nu sînt decît pseudo-complexe de inferioritate al căror remediu stă numai în voința și hotărîrea dv. „de a deveni cu adevărat om”, așa cum singur ați definit telul moral al existenței dv.

H.S. — Buzău: Sînt probabil veruci plane juvenile, o viroză cutanată destul de frecventă la copii. Tratamentul este local, constînd în atingeri de două ori pe zi cu: Rp. Acid acetic glaciat și acid lactic, câte 5 g. sulf precipitat 10 g, glicerină 20 g. Se poate utiliza și podofilină sau acidul azotic fumans, două caustice chimice destul de puternice. Deoarece recidivele sînt frecvente este preferabil să se cauterizeze verucile prin diatermo-coagulare. 2) Diagnosticul corect vi-1 poate pune numai un oto-rino-laringolog.

Plîmbările în aer liber sînt utile în orice anotimp

CUM SĂ PREVENIM

Criza ulcerosă

Din cauze încă incomplet elucidate, perioadele dureroase în boala ulcerosă apar în special în cursul primăverii și toamnei, de unde și denumirea de periodicitate sezonieră a ulcerului gastro-duodenal. Pe măsură, însă, ce ulcerul se cronicizează, periodicitatea crizelor tinde să dispară, durerea devenind aproape permanentă.

Tratamentul crizei dureroase se sprîjină, după cum se știe, pe triada: pansament gastric — alcalinizare gastrică — antispastice. Se administrează deci: — bismut 10 g dimineața pe stomacul gol (în primele zile, eventual și spre seară); — un amestec alcalinizant (bicarbonat de sodiu, bismut carbonic, calciu carbonic, magnezia usta în părți egale), administrat cu lingurița și repetat, după mese, în raport cu durerea sau tendința de reaparție a durerii. Cum poate fi însă prevenită apariția crizei ulcerose sau, mai bine zis, apariția recidivelor?

Ținînd seama de faptul că etiologia bolii ulcerose este, în mare măsură, nervoasă, o viață cumpătată, lipsită de încordare nervoasă, de suprasolicitare psihică, de emoții puternice și prelungite, o muncă desfășurată ordonat și fără supraeforturi sau iritații, o alimentație lipsită de abuzuri, acoperind nevoile de calorii și vitamine, sînt tot atîtea importante măsuri de prevenire a durerilor ulcerose. Pentru aplicarea cu efect a acestor măsuri se recomandă metoda dispensarizării, care permite un control periodic medical al bolnavilor, apt să prevină apariția crizelor dureroase.

Tot printre măsurile de prevenire a crizelor ulcerose se recomandă evitarea de către bolnavi a unor medicamente iritante pentru mucoasa gastrică ca: salicilatul, cortizonul și derivații săi, fenilbutazona etc.

La baza tratamentului medical anti-ulceros stă însă, în primul rînd, regimul igienico-dietetic, respectarea lui timp de mai mulți ani de zile reprezentînd cea mai bună măsură profilactică împotriva recidivelor crizelor dureroase.

Dr. Z. A. Barski

ENDOCRINOLOGIE

Hormonii și cancerul

Unul dintre cititorii „Poștei medicului”, tov. T.N. din Tecuci ne reproșează prudența exagerată cu care recomandăm terapia hormonală. Tratamentele cu hormoni au contribuit de-a lungul anilor la vindecarea a numeroase boli, așa încît s-ar părea că astăzi experiența dobîndită ar face inutile temerile și prudența în aplicarea hormonoterapiei. Din păcate, lucrurile nu stau chiar așa. Să dăm cîteva exemple. Prescrierea hormonilor estrogeni (estradiolul și estriolul), principalul hormon al ovarului, în doze de 2 mg/zi timp de 10 zile, are drept efect o proliferare normală a endometrului uterin. Dacă în loc de 2 mg

se administrează 4 mg în 24 de ore rezultă o creștere exagerată (hiperplazie), care se manifestă prin metroragii. Asemenea exemple s-ar putea da în legătură și cu hormonii gonadotropi, ca foliculina, progesteronul sau corticosteroizii — curativi, dacă sînt administrați cu prudență, și nocivi, printr-o administrare prelungită sau în doze prea mari.

Pericolul supradozării hormonale este cu atît mai mare cu cît cercetările din ultimii ani au demonstrat capacitatea hormonilor de a produce apariția de tumori maligne, precum și influența pe care aceste substanțe o exercită asupra evoluției proceselor cancerase. Tocmai această legătură directă dintre procesele tumorale și hormoni a dus la clasificarea cancerelor în „tumori autonome” și „tumori hormonodependente”, cum sînt bunăoară cancerule de sîn, de uter și de prostată.

După o administrare intensă și prelungită hormonii glandei hipofize pot favoriza apariția de tumori în glandele endocrine, asupra cărora exercită o activitate stimulatorie.

Hormonul foliculostimulent din lobul anterior al hipofizei poate determina, în doze exagerate, tumori ovariene și cancer mamar. Și hormonul de creștere secretat de aceeași glandă, administrat în doze mari și un timp îndelungat, devine cancerigen, provocînd apariția de tumori maligne pulmonare, adenoame hipofizare, cancere ovariene etc.

Experiențe convingătoare au demonstrat, de asemenea, că hormonii sexuali, utilizați de către multe persoane în mod irațional, în doze mari și prelungite, influențează apariția de tumori maligne sau benigne ale aparatului genital, glandei mamare sau în numeroase alte organe și țesuturi, ca plămîni, ficatul etc. Testosteronul în doze mari, este un factor favorizant al cancerului de prostată. Și dozele prea mari de hormoni androgeni au o influență cancerigenă asupra tiroidei, pancreasului sau ficatului. Administrarea excesivă de progesteron poate produce fibrom sau fibromiom.

În fine, corticosteroizii, care au revoluționat pur și simplu terapia unui mare număr de afecțiuni, favorizează în anumite condiții apariția unor cancere ale singelui.

Iată, prin urmare, numai unul dintre motivele pentru care, la aplicarea tratamentelor hormonale, medicul specialist este obligat să adopte o conduită „prudentă”, uneori chiar foarte prudentă.

Medicus

— Înainte de a transmite medicul de fotbal, cîteva sfaturi din partea medicului neurolog...

CALEIDOSCOP

Ochii și televizorul

Unele persoane obosesc privind la televizor. Vina o poartă imaginea care, „tremurînd”, provoacă oboseala celulelor vizuale solicitate să se adapteze mereu la o lumină variabilă. Unii medici susțin că vizionarea televizorului timp de o oră solicită ochiul cît lucrul la mașina de scris timp de opt ore continuu. Pentru a evita efortul contrastului dintre lumina televizorului și cea a camerei, în încăperea trebuie să existe o lumină uniformă, chiar dacă slabă. Distanța de la privitor la televizor trebuie să fie de cel puțin 3—4 metri.

Pentru copii, televizorul este indicat dacă aceștia au un „ochi leneș”. Jocul imaginii televizorului excită retina și poate fi folosit pentru reeducarea vederii. În acest caz ochiul normal va fi acoperit, copilul privind televizorul numai cu ochiul leneș.

Uneori televizorul e considerat vinovat de apariția strabismului la copii. Într-adevăr, apropierea de aparat și privitul continuu poate să obosească acomodarea și convergența și să provoace un strabism la copiii cu defecte de construcție a ochilor (hipermetropie, astigmatism) sau tulburări în echilibrul mușchilor ochilor.

Zahărul favorizează bolile cardiace ?

Cercetări recente au arătat că mai mult decît viața sedentară, obezitatea, tutunul sau grăsimile, zahărul favorizează unele boli cardiace ca tromboza arterelor coronare și infarctul miocardic.

S-a constatat că procentul acestor boli este mult mai mare în regiunile în care consumul de zahăr este mai ridicat. De pildă, în insula Sf. Elena, unde indigenii se hrănesc din abundență cu zahăr și cu miere, afecțiunile coronariene sînt foarte frecvente. În schimb la triburile Masai și Samburu din Africa răsăriteană, a căror alimentație constă numai în grăsimi și lactate, bolile cardiace sînt necunoscute.

Fracturi... cauciucate

Se studiază posibilitatea înlocuirii gipsului la imobilizarea membrilor fracturate prin cauciucare. Un produs pe bază de cauciuc sintetic, robust și ușor, îmbibat în apă caldă, va permite mularea perfectă pe piciorul sau mîna fracturată. Pus apoi în apă rece, cauciucul se solidifică și constituie un aparat de imobilizare ideal, deoarece nu irită pielea și permite controlul radiografic prin el.

Cauzele prematurității

O statistică publicată nu de mult arată că nașterea prematură (înainte de termen) poate fi determinată, produsă sau favorizată de numeroase cauze care intrerup, înainte de vreme, evoluția normală a sarcinii. Factorii care determină sau favorizează nașterea de copii prematuri par a fi, în ordinea frecvenței, următorii: 1. traumatismele violente și traumatismele ușoare dar repetate, 2. avorturile repetate și consecințele lor (inflamații cronice ale uterului etc.) 3. șocurile nervoase. 4. viciile de conformație ale uterului și așezarea vicioasă a placentei, 5. infecțiile cronice ale gravidei, 6. infecțiile acute.

FEDERAȚIA MALAYEZIA

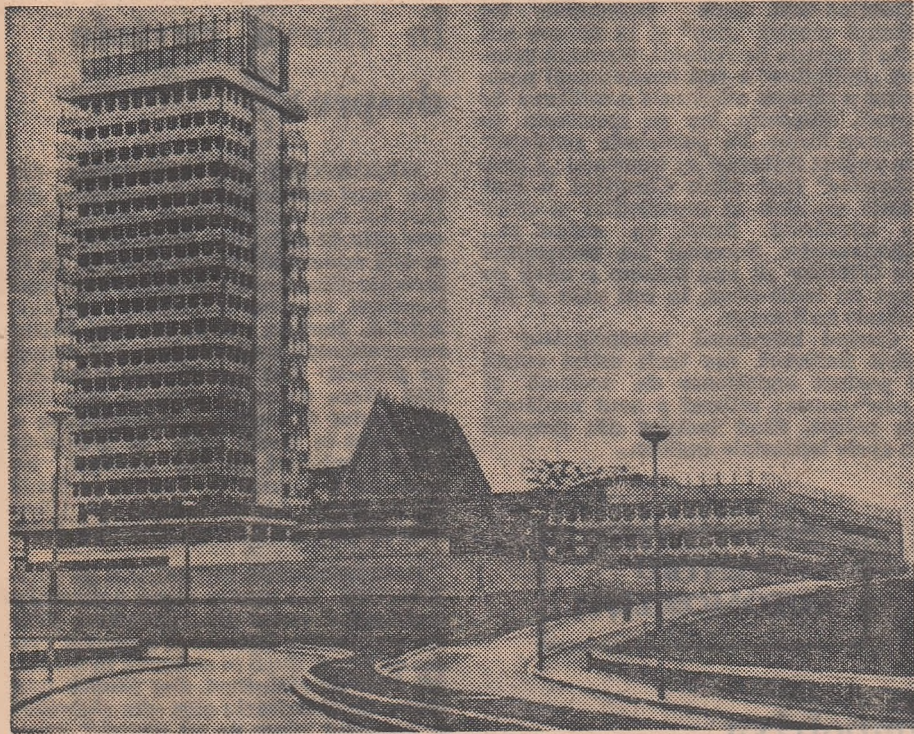
Covoare de iarbă și „covorașe“ de cauciuc...

Așadar, străbat jungla. Nu pe urmele unor autori de romane, cum am făcut pînă acum, ci în carne și-n oase. Dar nu pe jos, croindu-mi drum cu toporișca prin hățușul de nepătruns, ci cu autobuzul, căci jungla e tăiată de o șosea, încît știi exact la ce oră se va face primul popas ca să mai prinzi ceva puteri într-un mic restaurant ce-ți iese în cale și la ce oră firma turistică te va aduce înapoi, la hotel, pentru copioasa masă de prînz.

Drumul nostru duce spre Kuala Lumpur, capitala Federației Malayezia, oraș despre care, sînt convins, nouăzeciimi din cunoscuții mei (care n-au fost în călătorii atît de lungi) vor exclama:

— Kuala Lumpur? Cu ce se ajunge acolo? Cu cămile sau cu jonca?

Și cred că interlocutorii mei ar fi

Clădirea parlamentului din Kuala Lumpur

foarte mirați dacă ar afla că jonca ar fi cam excentrică acolo. Dacă vrei să ajungi pe mare, cel mai comod e să lei motonava pînă în portul Swettenham, de lângă Kuala Lumpur. Sau se poate ajunge cu trenul de la Singapore (dacă te aranjează mai bine Singapore) ori din Bangkok. Cel mai bun mijloc de transport este totuși avionul, care aterizează pe unul dintre cele mai mari și mai bine amenajate aeroporturi din Asia; aeroportul are splendide piste pentru avioane de orice mărime și o gară aeriană cu linii extrem de elegante, în ciuda dimensiunilor ei gigantice, construită după un proiect omologat în urma unui concurs la care au participat arhitecți din mai toate continentele.

— Dar de ce au un aeroport atît de mare? — S-ar putea întreba interlocutorii mei

— Malayezienii socotesc că frumoasa lor capitală are perspective extraordinare. Sînt convinși că peste 10—20 de ani ea va avea un milion de locuitori.

— Dar acum cîți are?

— Circa 500 000.

Din orice colț al orașului se vede, profilîndu-se clar pe fundalul cerului albastru și atît de orbitor încît scînteiază, paralelipedele cenușii-deschis cu 10—15 sau 20 de etaje în care sînt instalate parlamentul, hotelul „Malaya“ și băncile. De obicei clădirile sînt înecate în verdeața, care inundă, de altminteri, orașul. La fiecare pas, de parcă ar fi fost invinse în luptă, cartierele fac loc parcurilor sau unei vegetații crescute fie sub formă de tufișuri, fie de covor plușat de iarbă, căci temperatura este aproape tot timpul anului constantă, variînd între 25° și 30°. Iarba nu izbuteste niciodată să se îngâlbească, pentru că în locul celei care începe să se treacă aapă, nerăbdătoare, alta nouă. Palmierii irup din pămînt, acolo unde nu te aștepti. În centrul orașului se înfioară, la cea mai mică adie-

re de vînt, oglinda lucie a unui lac.

Universitatea, alcătuită dintr-un grup de clădiri noi și micuțe, este despărțită de restul orașului prin niște pajiști întinse, pentru ca zgomotul capitalei să-i deranjeze cît mai puțin posibil pe studenți. În același scop, clădirile de pe teritoriul orașului universitar sînt separate între ele prin mari spații verzi. Zidurile sălilor de curs, bibliotecilor, căminelor și laboratoarelor sînt ferite de razele fierbinți ale soarelui prin niște gratii de alabastru. De aceea, înăuntru domnește o răcoare constantă, o lumină filtrată, și ea constantă, și liniște. Din păcate, în timpul vizitei noastre universitatea e pustie; studenții sînt în vacanță. Ghidul oprește autobuzul lângă un palat aerian, alb ca zăpada, cu cinci cupole aurii, coborît parcă din poveștile Șeherezadei. Palatul este aproape în întregime înecat în verdeața unui parc care abundă în flori de cele mai incredibile culori. Chiar și de afară îți dai seama că arșița nu poate pătrunde în palat, că încinge recruțător numai pojghița aurie a cupolelor.

La adăpostul unor plafoane înalte, în săli adumbrite cu măiestrie, între coloane grațioase de marmură adie întotdeauna un zefir răcoros și se unduie ușor draperii albe de mătase care cad în falduri din tavan pînă în podea.

— Ce credeți — ne întreabă ghidul, savurînd dinainte efectul pe care-l vor produce cuvintele lui — în cît timp a fost construită clădirea?

Palatul din „1001 de nopți“ este, evident, de construcție recentă și nu de pe vremea lui Harun al Rașid.

— Opt luni? — răspunde tot printr-o întrebare unul dintre noi.

— Da de unde — intervin în discuție alți citiva. Minimum un an!

— Cincizeci de zile! — vine nimicitor răspunsul. Palatul a fost înălțat în 1960 de sultanul principatului Brunei pentru doi fii ai săi care urmau să studieze la Kuala Lumpur. Pe atunci se credea că Bruneiul va intra împreună cu alte sultanate din Kalimantanul de nord, Sarawak și Sabah, în Federația Malayezia. În plus, orașul nostru se bucură de renumele celui mai important centru de învățămînt din sud-estul Asiei. Construcția a costat 800 000 de dolari malayezieni.

— Prinții din Brunei locuiesc și acum în palat?

— Nu, l-au părăsit. După ce au absolvit facultatea, au plecat să-și continue studiile în Anglia. La Oxford sau Cambridge.

...Din copilărie, în imaginația mea noțiunea de plantație era asociată cu o cîmpie întinsă și netedă, inundată de razele cumplite de fierbinți ale soarelui. Pretutindeni mi se părea că trebuie să se vadă spinările goale, șiroind de sudoare, ale sclavilor negri; cu un bici din piele de bou în mînă, plantatorul sau supraveghetorul îi vede fără să se miște din loc.

Știu și de ce îmi închipuiam că o plantație trebuie să fie neapărat complet deschisă privirilor. Pentru prima oară, am făcut cunoștință cu acest cuvînt cînd am citit „Coliba unchiului Tom“, dar acolo este vorba de o plantație de bumbac. Apoi, am văzut plantații de sfeclă de zahăr, de ceai, de ananas, care, încetul cu încetul, mi-au întărit convingerea că plantația este o întindere care poate fi cuprinsă cu privirea de la un capăt la altul. De aceea, acum, cînd pășesc într-o pădure de arbori de hevea, sînt derutat, nu-mi pot închipui că și o pădure poate fi o plantație.

Și încă o pădure fără margini, în care toți copacii au aceeași vîrstă, aceeași înălțime și sînt așezați la distanță egală unii de alții. Și nici un fel de lăstariș. Terenul dintre copaci este acoperit de la un capăt la altul cu frunze groase maro închis. Așa cum cad, așa rămîn nemișcate pînă cînd putrezesc și sînt acoperite de un nou strat. Vîntul nu poate pătrunde ca să le strîngă în grămezi. De aceea, ele acoperă pămîntul într-un strat foarte egal.

Prin ferestrele deschise ale autobuzului răzbate un miros puternic de mușcăi. Iar cînd intrăm în pădure, mașina este învăluită într-o umbră deasă care nu dispăre, cred, niciodată. Deși soarele, pe care l-am văzut abia cu o clipă înainte, incinge ca un cuptor, asfaltul din pădure nu e niciodată uscat.

Nu putem rezista tentației de a ne opri puțin în pădure. Șoferul ne îndeplinește rugămîntea, dar în același timp ne previne:

— Fiți atenți pe unde călcați, căci mișună serpi.

Unul dintre călători, socotind că șoferul autobuzului turistic glumește, se interesează ironic:

— Păi, n-ar trebui să ne temem și de tigri?

— Nu, răspunde cu toată seriozitatea șoferul. n-aveți de ce vă teme de tigri! Mai întii, ei ies foarte rar ziua, și apoi nu atacă primii. Fiți atenți numai la șerpi.

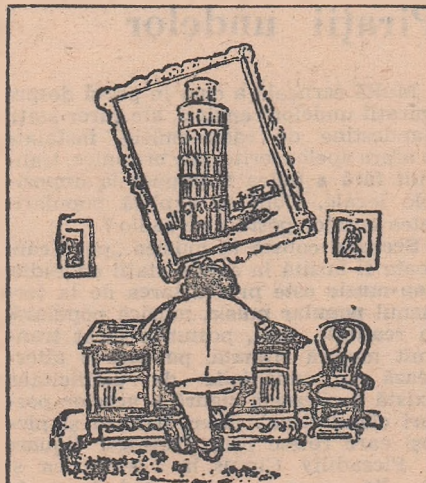
...Înainte de a vizita stațiunea experimentală a Institutului malayezian de cercetări în domeniul cauciucului, unde, ni se făgăduiește, ni se vor arăta cele mai perfecționate metode de transformare a latexului în cauciuc presat, mai facem un scurt popas ca să cunoaștem modul meșteșugăresc de prelucrare a laptelui de cauciuc, cel mai răspîndit totuși pînă acum în Malaya.

Un șopron în pădure. Sub el cîteva căzi cimentate, în care muncitorii răs-toarnă gălețile cu latex recoltat pe plantații. După cîva timp, cînd laptele începe să se îngroașe, este întins ca riște clătite, numai că bucățile sînt foarte mari, ca ștergătorile de cauciuc de la ușile apartamentelor.

Apoi, aceste „covorașe“, așezate unul lângă altul, ca frunzele de tutun puse la uscat, sînt agățate de niște prăjini lungi și virite într-o afumătorie, aflată lângă șopron, unde stau cinci zile.

Bucățile de latex intră în afumătorie anemic de albicioase și ies de culoarea tutunului. Intră lipicioase ca un aluat și ies aproape complet uscate și transparente, strălucind în soare ca chihlimbarul. Cu cît sînt mai străvezii, cu atît sînt mai apreciate...

R. Bersadski

Ce e simplu e întotdeauna genial

MEXIC

Piața Garibaldi

De fapt, nu e o piață în accepția noastră, ci un mic scuar pătrat, incins de o panglică de asfalt și împrejmuit de case nearătoare. Piața Garibaldi s-a aciuat, modestă, lângă principală magistrală a capitalei mexicane și, dacă nu cunoști orașul, treci fără s-o observi.

Dar dacă piațeta din Mexico-City, cu numele marelui luptător italian, nu atrage luarea aminte prin întinderea sau fastul ei, ori prin cine știe ce monumente istorice, ea este remarcabilă prin altceva. Acest colțșor al capitalei concentrează parcă în el multe trăsături caracteristice, deseori imperceptibile, ale sufletului mexican.

...E sîmbătă. Abia s-a crăpat de ziua. Zorile au risipit negura nopții și piața, ieri încă împodobită de sărbătoare, se arată în veșmîntul ei monoton de fiecare zi. Primii se trezesc și se apucă de lucru proprietarii celor mai ieftine birturi. În piață sînt mulți specialiști în pregătirea tacosului. Pe o bucată încinsă de tablă se aruncă o clătită de făină de porumb, iar peste cinci minute este gata celebra tortilla mexicană. Apoi, se umple cu carne amestecată cu legume și un sos iute ca focul, după care se răsucește și se obține tacos-ul, hrana a milioane de mexicani.

La început, piața e pustie. Curînd, însă, se ivesc și primii orașeni care se duc la lucru. Un tinăr în salopetă albastră (probabil șofer), doi prieteni cu sombrero-uri uzate și un funcționar, convins că e elegant, cu cravată și o servietă uriașă. După ce infulecă grăbiți cîte un tacos, se îndreaptă cu pași mari spre stația de autobuz...

Spre prînz se ivesc cîntăreții-mariachi, oaspeții nelipsiți ai pieții Garibaldi. Costumele lor cenușiu-albastre, ajustate pe talie și strălucitoare din pricina fireturilor argintii, se detașează net pe fundalul monotoniei din jur, ca uniforma de paradă a unui ofițer într-o multime îmbrăcată în haine de fiecare zi. Cîntăreții își așează pe caldarîm instrumentele: ghitară, vioară și trompete, iar unul-doi dintre ei sînt trimiși în capul pieții să caute amatori de a încheia contracte pentru nunți, aniversări sau, pur și simplu, petreceri tinerești.

Ziua este de obicei un preludiv cam anost al serbării năvalnice din cursul nopții. Cînd reclamele încep să se aprindă, una după alta și întunericul estompează aspectele dezagreabile din jur, piața capătă altă înfățișare. Din spre strada principală prînz să se scurgă șiruri de mașini, care ocupă toate locurile libere. Undeva, într-un ungher, încep să răsune primele acorduri solenne. Dintr-alt colț, răspunde un alt ansamblu. Și așa, din diverse unghere ale pieții, cînd puternic și năvalnic, cînd lent și melancolic, izbucnind sau stingîndu-se, răsună melodii solendide, care se contopesc într-un șuvoi haotic; o adevărată orgie muzicală zguduie văzduhul. Pare că muzicanții să înăbuse în mica piață, strivită de casele care o înconjoară. De aceea, se depărtează unii de alții, ca melodiile lor să nu se acopere. Dar în zadar. Așa încît,

mariachi se străduiesc să se întrecă reciproc, prin forța sunetului. Cine asistă pentru prima oară la acest neobișnuit concert de stradă are impresia că se află la vreun concurs muzical, cum se organizează frecvent în unele țări.

Iar cine nu cunoaște viața muzicanților, poate să creadă că soarta lor e ușoară, că nu fac altceva decît să cînte și să cîștige bani, că sînt niște boemi, astăzi aici, mâine într-altă parte. În haine frumoase și anturaj vesele. Cînt de departe de adevăr este însă această imagine! Mariachi sînt niște truditori neobosiți. Ca să agonisească un dolar, trebuie să cînte 10—12 cîntece — un concert întreg. Iar cînd au multe comenzi, instrumentiștii și cîntăreții se istovesc, pur și simplu, ba uneori n-au timp nici să doarmă.

Dar nu toți mexicanii se pîmbă prin piață. Cei mai avuți intră în restaurante și baruri, care sînt cu duimul în Piața Garibaldi. Majoritatea frecventează popularul bar „Tenampa“ unde consumația nu e atît de costisitoare și unde există o ambianță grozavă. O atmosferă degajată și veselă, foarte prețuită de mexicani în timpul lor liber...

R. Tucinin

CEI MAI FRUMOȘI CANDIDAȚI

În întrecere cu vîntul

Cînd vorbim de concursuri de frumusețe nu-i de fel obligator să ne închipuim că participanții trebuie să fie semeni de-ai noștri. Nu de mult, de exemplu, în incinta unui pavilion al Expoziției realizărilor economiei naționale a U.R.S.S. a fost organizat un interesant concurs de frumusețe a animalelor domestice. Așa se face că în revista „Nedelea” a apărut, în chip de regină a frumuseții, o vacă cu o coroană pe cap, un cocoș, un berbec și superbul trăpaș înfățișat în fotografia noastră.

În cadrul concursului caii s-au bucurat de cea mai numeroasă asistență, cu atât mai mult cu cît întrecerea a fost precedată de o paradă în care fiecare candidat și-a demonstrat virtuțile. Parada a fost deschisă de vestiții ahaltekinii, rasă de cai din Turkmenia care îmbină o frumusețe aproape desăvîrșită cu o forță și o rezistență puțin obișnuite. Deprinși cu întinsele spații ale stepelor turkmene, ahaltekinii pot galopa multe ore fără a da semne de oboseală. Ei sînt urmașii cailor pur sînge pe care au străbătut stepele ostașii ce au înfruntat armatele lui Genghis-han. Ascendenții lor mult mai recentii au realizat, în 1935, o performanță unică, parcurgînd distanța Așhabad — Moscova, adică 4 300 de kilometri, în 36 de zile; sîm mai adăugăm că 360 de kilometri din acest itinerar treceau prin nisipurile deșertului Karakum și că ahaltekinilor le-au trebuit numai trei zile pentru a străbate dificilul traseu. De atunci și pînă în zilele noastre învingătorii ori-

Uspeh, trăpașul de rasă Orlov care a parcurs 1 600 metri în 2 minute și 3,5 secunde.

ginalului maraton au obținut numeroase premii. Dintre ultimii recordiști îl amintim pe Absent, campion al unui concurs de călărie organizat la Roma. Concursul de la Moscova din acest an a fost cîștigat de Pamik, iapă ahaltekină care a parcurs 1 400 de metri în 1 minut și 38,5 secunde, realizînd deci o viteză medie de 14 metri pe secundă. Un vînt puternic, de gradul șase, are o viteză de 10 metri pe secundă.

Printre ceilalți candidați la frumusețe s-au numărat caii de călărie de rasă Budionii, precum și robuștii reprezentanți ai cailor de tracțiune. Deși lipsiți de grația și suplețea confrăților lor destinați călăriei, masivii cai de tracțiune au uimit publicul prin forța lor. Campionul Velbot, de pildă, a urnit din loc peste 16 000 de kilograme, o încărcătură echivalentă cu un vagon și jumătate de marfă! În sfîrșit, un pur sînge de călărie, care a și fost achiziționat de o firmă engleză, a fost declarat „cel mai bun cal al anului”.

— Cetățene, n-ai citit buletinul meteorologic?
Desen de D. Agaev

UN PERICOL NEOBIȘNUT

Dopul de șampanie

Recent, o revistă medicală londoneză și-a pus în gardă cititorii în legătură cu o nouă și serioasă primejdie ce amenință omenirea: dopurile de șampanie. Articolul subliniază că aceste proiectile în aparență inofensive pricinuiesc grave traumatisme oculare și că numărul accidentelor de acest fel este în continuă creștere.

Grupul de chirurși care au lansat avertismentul începe prin a face un scurt istoric al dopului de șampanie. El a fost inventat de călugărul benedictin Dom Pérignon încă în secolul XVII. Prima victimă a dopului de șampanie a fost, după spusele chirurgilor englezi, însuși inventatorul lui, care a orbit de pe urma numeroasele experiențe cu năvășele dopuri.

Autorii articolului fac o legătură directă între sporirea traumatismelor oculare și creșterea importului de șampanie. În 1957, de pildă, Anglia a importat 2 950 291 de sticle de șampanie, iar în 1965 cifra s-a ridicat la 5 000 000. Dat fiind faptul că o bună parte din sticle sînt desfundate de oameni fără experiență în acest domeniu, accidentele se înmulțesc în mod îngrijorător. În continuare medicii recurg la calcule matematice, indicînd viteza și traiectoria dopului în funcție de poziția sticlei, de unde rezultă că dopul „vine în contact cu ochiul” cu o viteză de 15 metri pe secundă. Articolul cuprinde, în încheiere, cîteva sfaturi pentru evitarea accidentelor. De exemplu: peste gîtul sticlei se așează un șervet și abia după aceea se desface sirma ce ține dopul.

VOCI CLANDESTINE

Pirații undelor

Multă cerneală a curs în presă despre „pirații undelor” englezi, ale căror stații clandestine de radio-emisie, instalate în afara apelor teritoriale britanice, transmit fără a putea fi impuse la impozitele legale. Cum se explică popularitatea acestor posturi de radio?

Secretul constă în muzica „pop” care poate fi auzită la aceste stații de radio. Pop-music este prescurtarea de la termenul popular music, muzică populară. În realitate, însă, posturile pirat transmit muzică ritmată, pe care o alternează cu emisiunile de publicitate. Există o clientelă sigură a acestor posturi clandestine: tineri bărboși și pletoși care rotesc prin Trafalgar Square și Piccadilly Circus, la Londra ca și în alte orașe engleze, îmbrăcați în blue-jeans sau pantaloni evazați, și fețele blazate, cu părul în dezordine și cu haine în culori strigătoare. Circa

20 de milioane dintre acești tineri, care consideră stridentă îmbrăcămintea lor ca un semn de recunoaștere, sînt clienți ai „piraților undelor”. Pentru muzica lor preferată ei sînt gata să asculte și reclamele servite de acestea cu regularitate, dar într-o doză acceptabilă.

Succesul muzicii „pop” constă în lipsa oricăror pretenții artistice și intelectuale și se datorește entuziasmului debordant al acestor tineri amatori de ritmuri dezlănțuite, de frenezia sonoră ce se revărsă din posturile clandestine.

Conform convenției pe care BBC (Compania engleză de radiodifuziune) o are cu Uniunea muzicienilor englezi, postul oficial de radio al capitalei britanice nu are dreptul să transmită muzică ritmată mai mult de 24 de ore pe săptămîină. Este cu totul insuficient pentru cerințele unor tineri care doresc s-o asculte, dacă s-ar putea, 24 de ore din 24.

Această împrejurare nu putea să nu fie speculată de întreprinzătorii oameni de afaceri englezi. Primul care a sesizat fericita ocazie de îmbogățire rapidă a fost irlandezul Ronan O'Railhy care, acum trei ani, a transformat o veche navă din portul irlandez Greenore într-o stație de radio cu aparatură modernă americană și vest-germană. Nava a aruncat ancora la 3 mile jumătate de Trenton (Essex). În martie 1964, un nou glas se auzea în eter: era radio Carolina-Sud, care transmitea tot timpul muzică „pop” și la fiecare oră cîte 6 minute de reclamă. Succesul acestei „inițiative” a fost imens: noul post-pirat a cîștigat adeziunea a milioane de tineri. Simpatia lor se manifesta în diferite forme. Pe parbrizele mașinilor au apărut fluturași cu inscripția „I love Caroline” (imi place Carolina), a luat ființă un club al suporterilor și chiar o adevărată firmă, cu sediul în... Lichtenstein. Succesul l-a determinat pe O'Railhy să mai lanseze o navă cu post de radio-pirat, la trei mile și jumătate de Ramsey.

Curînd irlandezul întreprinzător a găsit imitatori, așa încît astăzi există 9 posturi emițătoare de reclamă și „pop”-music: ultimul a avut neplăceri cu poliția, fiind instalat din greșeală în apele teritoriale engleze...

PENTRU AUTOMOBILIȘTI

Împotriva accidentelor

Un anumit sector al autostrăzii californiene Placerville-Sacramento a fost considerat dintotdeauna extrem de periculos pentru circulația auto. De altminteri, se și bucură de trista faimă de a fi provocat un număr record de accidente. Nici rigorile poliției, nici obișnuitele avertismente rutiere nu-i puteau însă determina pe conducătorii auto să reducă viteza pînă la o limită inofensivă.

În cele din urmă soluția a fost totuși găsită. Ea este pe cît de simplă pe

— N-am plecat cu mașina, am numai trei săptămîni concediu.

atît de ingenioasă: niște zig-zaguri ciudate, desenate cu vopsea albă chiar pe mijlocul autostrăzii. Ce reprezintă enigmaticele desene? Este o întrebare pe care și-o pun acum toți conducătorii auto și, pentru că nu rezistă curiozității, încetinesc mersul doar-doar vor înfelege despre ce e vorba. Acesta e, de fapt, și scopul urmărit de agenții circulației. O dată viteza redusă, periculosul sector al autostrăzii va fi trecut cu bine. Experiența arată că poliția n-a greșit mizînd pe curiozitatea automobilistilor: semnele misterioase exercită asupra lor, în mod indirect, o influență binefăcătoare și accidentele au scăzut simțitor.

B. Hvorov

CURIOZITĂȚI

În cîteva cuvinte despre:

MÎNCĂTORII DE DULCIURI. Cei mai mari consumatori de prăjituri din U.R.S.S. sînt leningrădenii, care dețin acest titlu de cîteva ani. Pe locul al doilea se află moscoviții; cel de al treilea loc în ierarhia mîncătorilor de dulciuri îl ocupă locuitorii orașului Ulan-Ude, capitala R.S.S.A. Buriate. Prin ce s-au distins susmenționații cetățeni spre a fi clasați pe primele trei locuri din U.R.S.S.? Iată cîteva date: în primele șase luni ale anului în curs un leningrădean a consumat în medie 1 200 de grame de torturi, prăjituri și alte dulciuri, un moscovit a ingerat în aceeași perioadă 940 de grame, iar un locuitor din Ulan-Ude 660 de grame de bunătați dulci.

INSTRUMENTE MUZICALE ȘI CHIBRITURI. Un meșter ungar a asamblat o gîtară electrică din... chibrituri. Pentru a-și realiza intenția el a muncit vreme de 3 luni, după ce strînsese în prealabil 5 500 de chibrituri. Dar fiindcă veni vorba de chibrituri: știți cîte chibrituri se consumă zilnic pe tot globul? Aproximativ 3,5 miliarde. Ceea ce înseamnă că în fiecare zi se trosește un milion de kilograme de material lemnos.

PLANETE. După cum se știe, planeta Neptun a fost descoperită în 1846. Pînă în momentul de față ea nu și-a încheiat încă prima rotație (de după descoperire) în jurul Soarelui. Evenimentul va avea loc în anul 2011.

ESPERANTO. Ca orice inovație, limba esperanto a avut de la bun început adepți și adversari. E interesant, însă, de remarcat că printre primii care s-au pronunțat în favoarea noii limbi s-au numărat... agenți de circulație și lucrători ai poliției judiciare.

A. Koncealov

CINEGETICE

Dormi liniștită, cumătră!

Toamna, distracția favorită a englezilor o constituie vînătorile de vulpi cu ajutorul hațelor de cîini urmate de călăreți. Anul trecut însă, un grup de iubitori de animale a inițiat o campanie acerbă împotriva acestei tradiții împămîntenite de veacuri dincolo de Canalul Mîneei. În acest scop ei au apelat la metode științifice și la tehnica modernă. „Asociația de sabotare a vînătorii” s-a gîndit să utilizeze un oscilator ale cărui unde sonore irită auzul cîinilor, făcîndu-i astfel să piardă urma vulturilor. La vînătorile care se desfășoară pe întinderi mari, „sabotorii” au încercat să folosească chiar aparate de emisie-recepție portative pentru a se putea informa reciproc asupra „intervențiilor” lor.

GOSPODINE !

Vă ușurați
munca și câș-
tigați timp u-
tilizând spă-
lătorul de
vase cu pe-
rie, adapta-
bil la robinet.

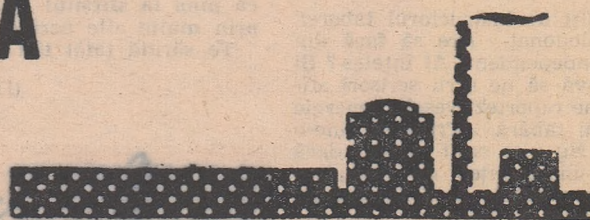
De vânzare
la toate ma-
gazinele cu
articole de
menaj.

PREȚUL LEI 30.

Combinatul pentru fibre artificiale
BRĂILA

CFA

Produce și livrează pe bază de repartiție

- Celofibră tip lână
- Celofibră tip bumbac
- Rețele cord de mare rezistență
- Confecții din celofan normal tratat și hirtie pungi sau coli de orice dimensiune de la 1—4 culori, pentru ambalarea produselor de larg consum cu emblema și textul indicat de beneficiar, în orice cantitate și prompt.
- Sulfat de sodiu.

SPITALUL BRÎNCOVENESC

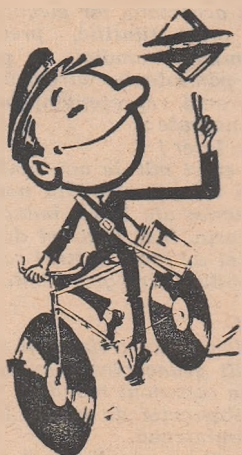
ANGAJEAZĂ :

- asistente medicale
- asistente medicale de obstetrică și ginecologie
- infirmiere
- un maseur.

Solicitanții trebuie să posede Buletin de identitate pentru orașul București.

Informații se pot obține la tel. 15.73.32, orele 8—13.

Cititori de la sate!

PRIMIȚI LA DOMICILIU
cărțile care vă intere-
sează, adresându-vă în
scris **Librăriei Centrale**
„CARTEA PRIN POȘTA“

Str. Sergent Nuțu Ion nr. 8—12
Raionul V. I. Lenin — București

Lucrările apărute se livrează ime-
diat, iar cele aflate sub tipar la câ-
teva zile după apariție.

IMPORTANT

Secția „DISCUL PRIN POȘTA“ din cadrul librăriei vă poate expedia cu promptitudine și discurile solicitate.

Pentru a cunoaște cărțile apărute și în curs de apariție, precum și titlurile discurilor înregistrate de „Electrecord“, librăria vă trimite — GRATUIT — la cerere, liste bibliografice, prospecte și cataloage.

Automobilisti!

Pentru curățat, lustruit și protejat parbrizul, părțile cromate și nichelate ale automobilului dv. folosiți

STICLIN, CROMEX ȘI PROTEX

De vânzare la toate magazinele cu produse metalo-chimice.

GOSPODINE

Pentru curățat și lustruit metale folosiți pasta

„LUCEOL“

cutia de 20 gr. lei 0,90

De vânzare la toate magazinele METALO-CHIMICE

Un copil sensibil

Deși nevastă-mea a încercat să mă înduplece în fel și chip, n-a reușit să mă determine să-mi schimb hotărârea.

Băiatul o să plece în tabăra de pionieri și asta! am răzbit cu o voce pe care am încercat s-o împregnez cu întreaga rezervă de fier a organismului. Asta nu-i copil ca toți copiii! Parcă-i prinț! La vârsta lui, eu mă duceam singur la cinema, cale de cinci kilometri, iar lui să-i tot cînți: „Nani, nani, puil mamei!” Eu rîvneam la țigări, el se îndoaie cu plăcinte dulci. Eu alergam să dau o mînă de ajutor pompierilor, el se viră sub pat cînd tună! Și toate astea pentru că a crescut pe lângă fustele mămicii și ale bunicii! Să plece în tabără, acolo o să-i treacă răsfațul. Instructorul taberei mi-e prieten bun, am să-i spun să fie cu ochii pe el. Să-l fugărească cum se cuvine, să facă om din el, nu mămăligă!

Nevastă-mea a încercat să-mi demonstreze, cu ochii în lacrimi, că băiatul nostru e un copil sensibil și că are să-i fie greu să treacă brusca la un mod nou de viață. Ea nu e împotriva educației spartane, dar o tabără de pionieri — e prea de tot! Și apoi bunica o să afle că sînt un tată denaturat și o să rupă orice legături cu noi.

Între timp, băiatul urla și repeta într-una că nu vrea să audă de nici un instructor al taberei de pionieri și că oricum are să fugă din tabără încă înainte de a ajunge acolo. Eu, însă, m-am ținut tare pe poziție.

Pregătește-i valiza, i-am spus nevastă-mi, dar ține minte că băiatul nu pleacă în Africa Ecuatorială, ci la cîteva zeci de kilometri. Să nu care după el șapte geamantane, cu o rezervă de alimente pentru două expediții antarctice!

Apoi i-am dat una peste ceafă băiatului care continua să scîncească și i-am spus:

— Să ascuți de instructorul taberei, tovarășul Polodonat. Are să facă din tine un om independent. Ai înțeles? Și nu care cumva să ne scrii scrisori sfîșietoare. Să ne raportezi vesel și energic că-ți place în tabără. Tristetea ține-o pentru tine. Nu uita ce-ți spun: dacă scapi măcar un cuvîntel de nemulțumire, îți trag o bătaie de-ți fac fundul albastru ca cerul de iunie!

Curînd după aceea, băiatul a plecat în tabără. Nevastă-mea începu să poarte la ea picături de valeriană, eu, însă, credeam cu tărie în talentul pedagogic al prietenului meu Polodonat.

Oare de ce nu ne scrie, sărăcuțul de el? mă întreba nevastă-mea de cinci ori pe zi, înghițind cîteva picături de valeriană. S-o fi plictisind, dragul de el. I-o fi dor de noi și plînge toată noaptea. Ai să vezi ce triste au să fie scrisorile pușorului nostru scump!

Mă mulțumeam să zîmbesc, pentru că aveam încredere în eficacitatea avertismentului meu.

Scrisoarea sosi a treia zi:

„Dragii mei părinți!

În primul rînd vă spun cu drag bună-zua și vă informez că aici îmi place foarte mult pentru că ne putem scălda după pofta inimii, iar ieri doi băieți s-au înecat. Aici sînt foarte multe vipere, pe care le prindem cu mina, cu toate că pînă la punctul medical cel mai apropiat sînt opt kilometri. Dar nu ne temem deloc, principalul e să nu le lași să te muște, altminteri poți muri. Noi sîntem băieți curajoși. Din cînd în cînd ne ducem la cariera de piatră, acolo se întîmplă foarte des să cadă pietre de sus. E foarte interesant să le privești cum se rostogolesc bubuind la vale. Alaltăieri, un pietroi a nimerit în capul unui băiat, dar nu l-a omorît. Ieri am găsit cîteva cartușe de dinamită, simbătă le vom arunca în focul de tabără. Avem prin apropiere o linie de cale ferată și un cuib de păianjeni veninoși.

Să nu fiți îngrijorați, dragi părinți, sînt foarte mulțumit.

Vă sărut cu drag...”

După lectura scrisorii, nevastă-mea a căzut într-un leșin adînc, dar nu pe divan, ca de obicei, ci direct pe parchet. Am stropit-o cu un pahar de apă minerală. A deschis ochii, și-a pipăit nasul și a observat gînditoare:

— Pătratul ipotenuzei este egal cu suma pătratelor cartușelor de dinamită, supra cateta carierei de piatră.

Am transportat-o pe pat și m-am uitat la calendar. Era vineri. Vasăzică, mine urmează să arunce în foc cartușele de dinamită. Aveam timp suficient. Doar dacă pînă atunci băiatul nostru nu s-o îneca sau nu-i va cădea o piatră în cap. Viperele și păianjenii mă nelinișteau mai puțin.

M-am repezit la gară, blestemîndu-l în gînd pe prietenul meu Polodonat, și mi-am luat un bilet. Peste un minut un tren rapid mă purta spre tabăra de pionieri.

Mi-a ieșit înainte Polodonat în persoană, zîmbitor și bronzat. L-am copleșit cu reproșuri, învinuindu-l că pune în primejdie viața singurului meu copil, iar pentru a-mi întări acuzația, i-am arătat scrisoarea.

Polodonat a izbucnit în rîs. Apoi mi-a povestit că, într-adevăr, pe lângă tabără curgea un rîu, dar că numai un gîndac, și încă în stare de ebrietate, s-ar putea îneca în el. Viperele trebuiau căutate cu lupa, iar păianjenii veninoși fuseseră exterminați încă la sfîrșitul secolului trecut. O, nici urmă de piatră sau de linie ferată!

— Du-mă la băiatul meu! am cerut înfuriat. Îi arăt eu ce-nseamnă să-și bată joc de propriul lui tată!

Pe loc, însă, m-am răzîndit. M-am întors acasă și i-am scris o scrisoare:

„Dragul nostru copil!

Mama și cu mine sîntem incințați că viața aspră din tabără îți place. Sperăm că și de acum înainte ai să te scalzi cu același curaj și n-o să-ți fie frică de inecați. Cîț privește viperele pe care le prindeți cu mina, ar fi mai interesant să le rotiți de cîteva ori deasupra capului și apoi să le aruncați cit colo. Să vezi ce amuzant e! Cartușele de dinamită să nu le zviriți, pur și simplu, în focul de tabără. Viriți-le în cuiburile păianjenilor și pe urmă dați-le foc. Să nu vă fie teamă, n-o să pățiți nimic. De asemenea, vă recomand cu căldură să vă duceți zilnic la cariera de piatră, pentru că, ferindu-vă de pietre, o să vă dezvoltăți sprinteneala și perspicacitatea. Sînt fericit, băiatul meu, că ești așa de curajos și-ți doresc ca pînă la sfîrșitul vacanței să treci prin multe alte peripeții interesante.

Te sărută tatăl tău care te iubește”.

(Din „Krokodil“)

Desen de I. Babukov

Cum am ajuns huligan

De fapt, cei doi nu se încăieraseră încă, dar nici mult nu mai aveau. „Încăierarea” nu-i, însă, chiar cuvîntul cel mai potrivit. Despre ce fel de încăierare poate fi vorba între un vlăjgan cit toate zilele și o fetișcană plîpîndă? Oricît,

Între patru ochi

Foto: E. Vircinski

încăierarea presupune participarea a două forțe. Iar în cazul de față...

Închipuiți-vă un zăplan, așa, cam de vreo doi metri, care se apropie, cu pași deșelați, de o făptură gingașă de sex feminin și-i trage, netam-nesam, un bobîrnac peste nas.

În continuare, evenimentele s-au desfășurat în felul următor.

Fata și-a acoperit fața cu o mînă, iar cu cealaltă a încercat să-l îndepărteze pe vlăjgan. Atunci, reprezentantul sexului tare a rînjit și i-a ars feței o palmă peste spate.

Am uitat să vă spun că reprezentantul sexului tare făcea parte din categoria de oameni care uitau mai curînd să se pieptene decît să iasă din casă fără un aparat de radio cu tranzistori agățat de gît.

Fata a încercat să apuce tranzistorul, dar jara succes.

Atunci m-am apropiat de ei. Era și timpul, căci vlăjganul o apucase pe fată de reverul jachetei și se pregătea, după toate aparențele, s-o proiecteze spre cel mai apropiat jelnar.

— Ce faci? am strigat din răspuțeri, înșfăcîndu-l de mîini.

— Huliganule! a prins glas și fata, rupînd-o la fugă.

Ca să fiu drept, trebuie să mărturisesc că huliganul părea destul de pașnic. Nu m-am ales nici cu un pumn și nici măcar cu o înjurătură. Nu! Stătea, pur și simplu, în fața mea și părea că face eforturi să priceapă ce se întîmplase. Mai mult, îl nedumirea însuși faptul existenței mele, prezența mea lângă el. După toate aparențele, flăcăul nu fusese niciodată un gînditor profund, dar nu arăta nici a recidivist.

— Ce doriți, de fapt? mă întrebă el în cele din urmă.

Nu-mi venea să cred că băiatul cu înfățișarea aceea naivă era una și aceeași persoană cu huliganul care numai cu cîteva clipe în urmă lovise o fată. Nu arăta a huligan sadea. Prin apropiere nu se afla, însă, altcineva. Tocmai atunci, de după colț se ivi victima, însoțită de un milițian.

— Uite-l, ăsta-i! exclamă ea.

Mi se luă o piatră de pe inimă. Vasăzică, n-am greșit. Și cînd te gîndești că eram gata să cred că e un biet mieluleț nevinovat! Știa să se prefacă, nu glumă!

— Asta e, ăsta! repetă fata și arătă cu mîna... în direcția mea!

Am înlemnit de-a binelea! Eu — huligan? Eu — salvatorul fetei?

Între timp, fata dădea explicații milițianului:

— M-am înțeles cu colegul meu să ne întîlnim aici. În timp ce ne spuneam bună-ziua...

N-am mai răbdat și am întrerupt-o: — Tovarășe milițian, lasă-mă să-ți explic...

Dar jata continuă:

— ...huliganul ăsta (arătă spre mine) se apropie de colegul meu și-l apucă de mîini!

Milițianul se întoarse spre „coleg”: — Așa s-a întîmplat?

— În linii generale, da, spuse el, cred, însă, că unchiușul a cam tras la mîsea și nu și-a dat seama despre ce-i vorba.

Am înțeles asta mai tîrziu, la secția de miliție. E drept că n-am fost amendat, ci mi s-a dat drumul imediat. Am înțeles, însă, că nu trebuie să intervin niciodată cînd doi tineri se salută în stil ultramodern.

N. Belkun

FOTOGRAFII SE AMUZĂ

Drăcovenii

Conversație extraterestră

În vederea dezvoltării continue a cercetărilor științifice, oamenii de știință au reușit să stabilească legături radio bilaterale cu o civilizație necunoscută, situată la o distanță de cinci mii de ani-lumină.

Pentru a reduce la minimum spezele poștale, prima radiogramă trimisă de pe Pămînt a fost de o concizie maximă:

— Ce mai e nou, robotule?

Răspunsul sosi exact după cinci mii de ani-lumină. Dar pînă și cele mai mari centre științifice nu reușiră să descifreze enigmaticele semne.

În cele din urmă, un elev din clasa a VI-a, unul dintre cei obișnuiți cu replicile rapide, își dădu cu părerea că sistemul de semne enigmatice ar putea fi descifrat dacă s-ar accepta ipoteza următorului răspuns sosit din Cosmos.

— Robot ești dumneata!

Ipoteza fu acceptată, iar elevului i se acordă un grad științific, precum și titlul de campion mondial la pescuit. După care pămînteni adresară o a doua radiogramă reprezentanților civilizației necunoscute:

— Ești un laser!

După alți cinci mii de ani-lumină, pe Pămînt fură recepționate din nou misterioasele semne ale lumii îndepărtate. De data aceasta, însă, toți cei două sute treizeci și trei de elevi ai unei școli pedagogice stabiliră fără greș semnificația epistolei:

— Maser!

Toți cei două sute treizeci și trei de elevi ai școlii pedagogice primiră titlul de onoare de campioni mondiali la șah, făcîndu-se abstracție de notele la purtarea lor pămînteană.

Apoi, spre transgalaxii plecă o nouă radiogramă, cu confirmare de primire:

— Nu știi să vorbești frumos?

Replica sosi fără întîrziere, firește după cinci mii de ani-lumină:

— Dacă nu-ți convine, ia mașină mică!

...Nu incapa îndoială că din dialogul cu civilizația extraterestră vom putea trage învățăminte practice pentru unele împrejurări din viața noastră terestră, cum ar fi, de pildă, călătoria cu mijloacele de transport în comun și altele.

Cu salutări tragicosmice
Alexandr Lațis